

## شکارچی پرندگان

حمدہ اکبر پور

(نامه های نهاد) نامه های رسمی هست

انتشارات نوید شیراز

سیرشناسه	: اکبرپور، حمید، ۱۳۴۲
عنوان و نام پدیدآور	: شکارچی پرنده‌گان (رمان نوجوان) / حمید اکبرپور.
مشخصات نشر	: شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۷
مشخصات ظاهری	: ص: مصور، ۸۰
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۸-۷۳۳-۸
یادداشت	: چاپ قبلی: نیمنگاه، ۱۳۸۴
یادداشت	: کتاب حاضر با حمایت سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس منتشر شده است.
موضوع	: داستان‌های فارسی - قرن ۱۴
شناسه افزوده	: سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس.
رده‌بندی کنگره	: PIR۷۹۵۳/۱۵۸
رده‌بندی دیوبی	: [۸۳/۶۲]
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۲۸۷۱۵۲



## شکارچی پرنده‌گان(رمان نوجوان)

(برگزیده بهترین کتاب سال دفاع مقدس سال ۱۳۸۵)

نویسنده: حمید اکبرپور

ویراستار: امین فقیری □ تصویرگر: هدی حدادی □ طرح جلد: مریم هوشمند

حروفچینی: کانون تبلیغات کلید □ صفحه‌آرایی: شجاع رضا انوری

لیتوگرافی و چاپ: واصف □ تیراز: ۲۰۰۰ جلد

ناشر: انتشارات نوید شیراز

چاپ دوم (اول ناشر) ۱۳۸۷ □ حق چاپ محفوظ

دفتر شیراز- تلفن: ۰۶۲-۲۲۶۶۶۱-۷۱۱-۲۲۲۹۶۷۶ □ نمبر: ۰۷۱-۲۲۲۹۶۷۶ □ ص.پ: ۷۱۳۶۵/۶۶۶

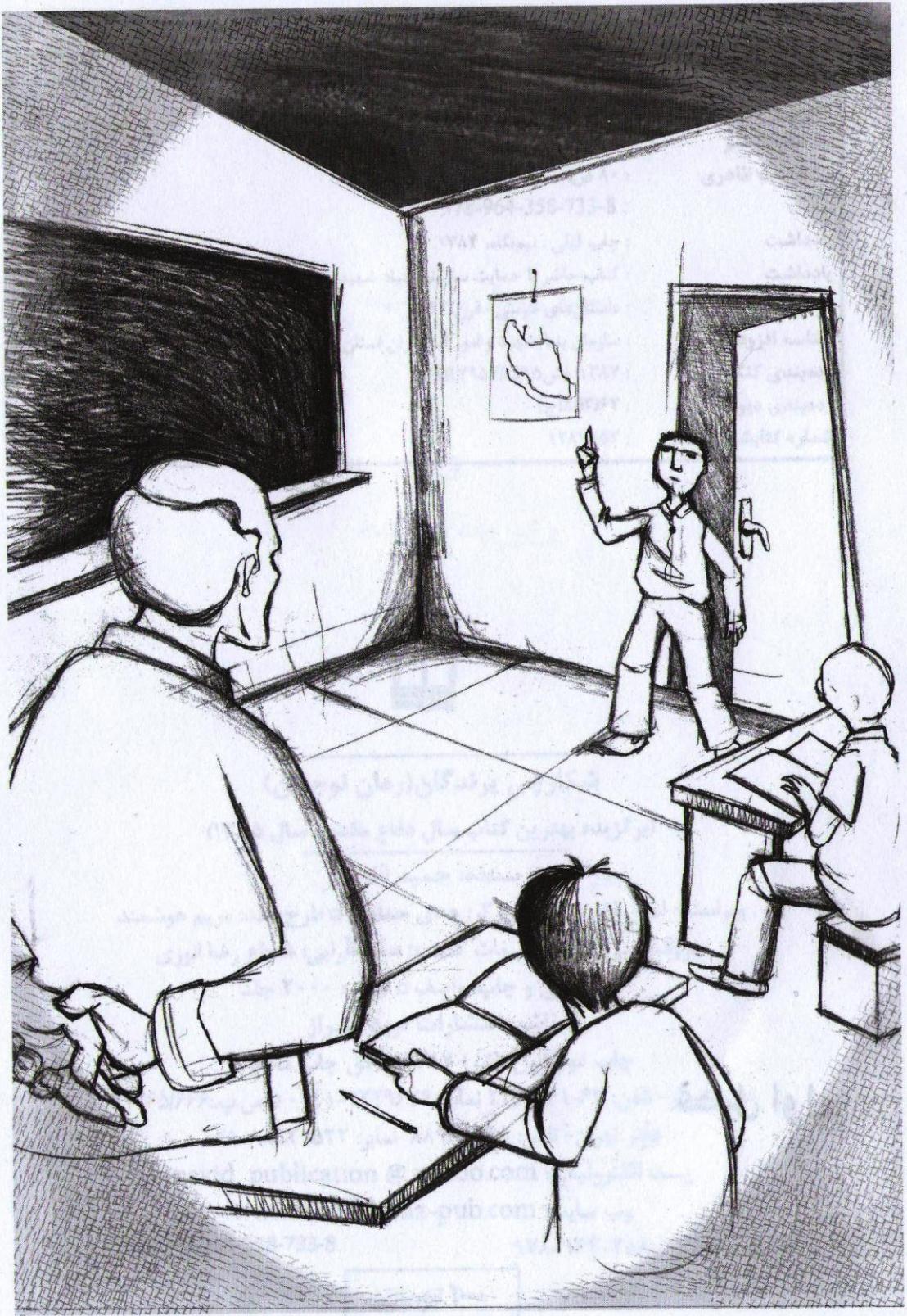
دفتر تهران- تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۲۱۵۲۲-۰۵۹۴۵ □ نمبر: ۰۸۹۰۵۹۴۵

پست الکترونیکی: navid\_publication @ yahoo.com

وب سایت: www.navidshiraz-pub.com

ISBN: 978-964-358-733-8 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۸-۷۳۳-۸

۱۰۰ تومان



ن لشکریه و مسند شد که این بیشتر کارهای او که همان سیاست را پیگیری نموده بود  
و کارهای اخلاقی از این دست از خود عصی شده باشد که درین مقاله مطلع نمایم و مطلع نمایم  
که همه از این اتفاقات ایشان را نمی‌دانند و می‌دانند که این اتفاقات ایشان را نمایند و مطلع  
نمایند بروکمون نمایند، این من نیزم و اور من نمی‌دریم این بروند و مطلع نمایند  
بیشتر از این اتفاقات ایشان را نمایند که این اتفاقات بروند و مطلع نمایند و مطلع  
لی شنیدار را باقی نمایند و مطلع نمایند سعادت‌آمیزی کارهای ایشان را نمایند و مطلع  
مطلع و آن خارج می‌شود. بیه دلیلی که اکنون این اتفاقات ایشان را نمایند و مطلع نمایند  
من صدای زنگ را نمی‌کنم و دفتر صدای زنگ را نمایند و مطلع نمایند و مطلع نمایند -

چنانچه این موضع ایشان را نمایند و مطلع نمایند و مطلع نمایند و مطلع نمایند و مطلع  
از این بیشتر شوار کرد و به بحث نمراهن او رفت

وی بیان اینها را مطلع نمایند و این بیان خوب است این موضع ایشان را نمایند و مطلع نمایند و مطلع  
الش امور ایشان را نمایند و مطلع این امور را نمایند که بروند و مطلع نمایند (و) خواهد

با این  
کاری نمایند و مطلع نمایند

که ن آن این  
آن این  
مکان را باشند که این  
پیشانی انداده باشند که این این

صدای زنگ مدرسه که بلند شد، بچه‌ها چشم‌شان به آقای ناظم افتاد که  
مثل یک آدم آهنسی با چکش به صفحه‌ی فولادی ضربه می‌زد. معلم علوم هم  
یکباره از پشت درخت‌ها پیدا شد و با ناظم سلام و علیکی کرد و رفت داخل  
دفتر.

کلاس سومی‌ها که فکر می‌کردند معلم علوم نمی‌آید، بعد از همه‌ی  
دانش‌آموزان و با اکراه به سمت کلاس رفتد. آقای ناظم همان طور که گره به  
پیشانی انداده بود، تشریز و گفت: «بجنبد دیگر... حتماً باید با چوب شما  
را هی کرد!»

بچه ها چیزی نگفتند و به آرامی وارد کلاس شدند و توی نیمکت هایشان نشستند. معلم علوم که آمد، بچه ها بلند شدند و صدای تک و توک سلام - سلام هم بلند شد. وقتی همه نشستند، جای خالی یک نفر مثل دندان افتاده ای توی چشم می زد.

معلم علوم دفتر حضور و غیاب را باز کرد و اسم ها را خواند تا به «یحیی توانگر» رسید. اما کسی جواب نداد. آقای ریاحی می خواست جلوی اسمش را غیبت بزند که یحیی نفس زنان وارد کلاس شد.

- حاضر آقا... حاضر.

- تا حالا کجا بودی بچه؟ مگه نگفته بودم بعد از من دیگه کسی وارد کلاس نشه؟

آقای ریاحی خودکار قرمزش را از جیبیش بیرون آورد و جلوی اسم یحیی توانگر (غ) گذاشت.

- چرا هنوز اینجا وايسادي؟ برو دفتر تا تکلیفت معلوم نشده اینجا برنگردا! در کلاس باز بود و صدای پای آقای ناظم توی راهرو پیچیده بود. یحیی که می ترسید آقای ناظم از جریان مطلع شود، به سرعت به سمت در رفت، آنرا بست و برگشت سر جای او لش ایستاد. آقای ریاحی داشت اسم نفر بعدی را می خواند.

- آقا اجازه، به خدا دیگه تکرار نمی شه؛ شما همین یه بار رو ببخشین من قول می دم که...

- قول می دم... قول می دم؛ تو چند بار قول می دی بچه! می دونی بار چندمته که داری دیر می آی؟ اصلاً از اینها گذشته، مگه من نگفتم دیگه کسی رو با تیرکمون نبینم؟

- آقا ما!

- بله، خودم با چشم های خودم دیدم که تیرکمون به دست دور نخل ها می چرخیدی و پرنده های بخت برگشته رو شکار می کردی؛ مگه شما درس مشق ندارید!

یحیی سرش را پایین انداخته بود و گوشه‌ی پیراهنش را محکم گرفته بود. آقای ریاحی اسم‌ها را تا آخر خواند و بعد نگاهی به یحیی کرد و گفت: «برو اون گوشه وایسا، یه پات هم ببر بالا.» بعد گفت: «اگه یه بار دیگه کسی دیر بیاد یا ببینم تیرکمون دستش، من می‌دونم و اون. من نمی‌دونم این پرندۀ‌های بی‌آزار چه هیزم تری به شما فروختن که بیست و چهار ساعتۀ افتادین به جونشون!» بهار تا پشت پنجره‌ی کلاس آمدۀ بود و ابرهای بازیگوش توی آسمان این طرف و آن طرف می‌رفتند. بچه‌های کلاس آقای ریاحی ساکت شده بودند و به جز صدای برگ زدن کتاب و دفتر، صدایی به گوش نمی‌رسید.

یحیی هنوز گوشه‌ی پیراهنش را گرفته بود ولی لی می‌کرد که ناگهان چیزی از زیر دستش فرار کرد و به پشت پیراهن او رفت.

آقای ریاحی پشت به او ایستاده بود و شکل یکی از صفحات کتاب را به دانش‌آموزان نشان می‌داد. یحیی خدا خدا می‌کرد که بچه گنجشک جیک جیک راه نیاندارد که یکباره «موسی حسن پور» چشمش افتاد به پیراهن یحیی که داشت تکان می‌خورد. ابتدا توجه‌ای نکرد ولی بعد دوباره زل زد به پیراهن یحیی.

بچه گنجشک در آن لحظه نفس نفس می‌زد ولی تکان نمی‌خورد. یحیی که دید آقای ریاحی حواسش به او نیست، آرام پایش را روی زمین گذاشت و پای دیگرش را بلند کرد. می‌خواست گنجشک را دوباره توی مشتش بگیرد که حسن پور دماغش را بالا کشید و گفت: «آقا اجاره، توانگر پاشو گذاشت زمین.»

آقای ریاحی هم بدون آن که به عقب نگاه کند، گفت: «مگه تو فضولی بچه!» بچه‌ها لبخند معنی داری زدند ولی یحیی بی‌صدا و از ته دل خنید؛ جوری که ردیف دندان‌های بالایی اش پیدا شد. بعد هم یکباره بچه گنجشک شروع کرد به جیک جیک کردن.

نسیم بهاری صدای گنجشک‌ها را به داخل کلاس می‌آورد و بچه گنجشک جواب آن‌ها را می‌داد. آقای ریاحی به آخر کلاس رفته بود و حالا می‌خواست به اوّل کلاس بازگردد؛ دانه‌های ریز عرق روی پیشانی یحیی نشسته بود و پایش حسابی بی‌حس شده بود.

یحیی توی دلش به بچه گنجشک التماس می کرد ولی بچه گنجشک دست بردار نبود و یک ریز جیک جیک می کرد. بعد هم آرنجش را محکم به پهلویش فشار داد و به یکباره صدای بچه گنجشک قطع شد. نفس راحتی کشید و به آقای ریاحی خیره شد که با قیافه ای مردّ به او نگاه می کرد و به سمتش می آمد. آقای ریاحی آرام آرم به نزدیک یحیی آمد و همان طور که کتابش را می بست، به اطراف میزش نگاه کرد. جوری نگاه می کرد که انگار دنبال چیزی نمی گردد، اما او داشت با سماجت دنبال صدای بچه گنجشک می گشت.

سپس کنار پنجره رفت و همان طور که سرش را از پنجره بیرون برده بود و پشت پنجره را وارسی می کرد، گفت: «شنیدم که «شانه به سر» گرفتی، درسته؟» یحیی نگاه معنی داری به بچه های کلاس کرد و با کمی مکث گفت: «بله آقا... خودش او مده بود توی خونه مون، ما هم گرفتیمش. »

همه‌ی دانش آموزان شانه به سر یحیی را دیده بودند و حالا او داشت دنبال آن کسی می گشت که او را لو داده بود. به موسی حسن پور که رسید گنجشکی روی لبه‌ی پشت بام نشست و شروع کرد به جیک جیک کردن.

بچه گنجشک هم که ناخن های کوچولویش را توی پیراهن یحیی قفل کرده بود و تا حدودی آرام شده بود، زیر گوش آقای ریاحی جواب او را داد.

چشم های آقای ریاحی مثل دو تاتیله، گرد و براق شد. یحیی هم پای دیگر ش را روی زمین گذاشت و آماده‌ی فرار از کلاس شد.

- به به، چشمم روشن؛ پس این سروصدایها از اینجا بود و ما نمی دونستیم. بیارش بیرون ببینم!

یحیی مثل پرندۀی باران خورده می لرزید. آقای ریاحی ابتدا کمی از خودش که دور میز دنبال بچه گنجشک گشته بود، خنده دید و بعد حسابی عصبانی شد.

- حتماً این هم خودش رفته بود توی پیرهنت و تو خبر نداشتی؟! کاری می کنم که توی هیچ مدرسه‌ای تورو قبول نکنن... فکر کردی می تونی هی دروغ ببافی و هر کاری دلت خواست بکنی؟

- آقا به خدا ما دروغ نگفتیم... .

- ساکت... حرف نزن!

بچه ها آقای ریاحی را بهتر از خود او می شناختند. او زبانی تند و تیز، اندامی کوچک و دلی بزرگ داشت. زود عصبانی می شد ولی آزارش به هیچ کس نمی رسید. کسی را کتک نمی زد. او همین طور که پشت میزش نشسته بود، ساکت و بی حرکت به بچه گنجشک خیره شده بود.

بچه گنجشک سعی می کرد خودش را از درون دست های آقای ریاحی نجات دهد، ولی انگشت اشاره ای آقای ریاحی چسبیده بود به استخوان سینه اش و نفس او را بند آورده بود.

آقای ریاحی یکباره از پشت میزش بلند شد و به طرف یحیی رفت. یحیی از ترس دو سه قدم عقب رفت؛ اما آقای ریاحی بی توجه به او به لب پنجره آمد و بچه گنجشک را به سمت ابرها فرستاد. بعد آمد گلوی کلاس ایستاد و به حالت غمگینی گفت: «خب، حالا شما می گید، من با توانگر چکار کنم؟»

بچه ها ابتدا کمی هاج و واج به یحیی و آقای ریاحی نگاه کردند و سپس کم کم از گوش و کنار گفتد: «ببخشیدش آقا... ببخشید!»

آقای ریاحی نزدیک یحیی آمد و آرام به او گفت: «خودت چی می گئی بچه؟» بغضی توی گلوی یحیی پیچید و نتوانست به او جواب بدهد. بعد آقای ریاحی کتابش را باز کرد و گفت: «این بار رو به خاطر بچه ها می بخشم؛ برو پشین ولی یادت باشه که شانه به سر رو یه روز بیاریش مدرسه. می خوام همهی بچه ها از نزدیک اونو ببینن.»

یحیی که سینه اش پر از گریه شده بود، باز هم جوابی نداد و آرام رفت و توی نیمکت نشست. او که همیشه از نیمکت و کلاس فراری بود، حالا هیچ جا را امن تر و راحت تر از آن جا نمی دانست. آقای ریاحی هم دفتر حضور و غیاب را باز کرد و غیبت او را خط زد.



## فصل دوم



مادر یحیی مشغول جارو کردن اتاق بود که دید قفس پرنده تکان می خورد  
و آب، قطره قطره از کف آن روی قالی می چکد.  
جارو را به دیوار تکیه داد، یا الله یی گفت و کمر را راست کرد. شانه به سر  
نا آرام بود. یک جا بند نمی شد. به شدت خودش را به دیواره‌ی قفس می کوبید و  
تاج زیبا و رنگارنگش را لای میله‌ها می کرد.

مادر یحیی این را گفت و در قفس را باز کرد تا ظرف آب را که یله شده بود، صاف کند. در همین لحظه صدای در گوشش را پر کرد. کسی یکریز کوبه‌ی در را می‌کوبید. ذهنش هزار راه رفت ولی دستش توی در قفس گیر کرده بود و

نمی‌توانست بیرون بیاورد. با هر بدبختی که بود دستش را بیرون آورد. پوست دستش از چند جا زخم شد.

مادر یحیی در را که باز کرد، یادش آمد که در قفس رانبسته است. مضطرب و با عجله به همراه «عمه هاجر» به سراغ قفس پرنده آمد ولی از شانه به سر خبری نبود.

گوشه‌ی قفس، طوطی‌ها سر در گوش هم گذاشته بودند و مثل همیشه پچ پچ می‌کردند. عمه هاجر که از قضیه بی خبر بود، گفت: «چه شده؟! چرا این قدر گرفته و ناراحتی؟!»

- گرگ که دنبالت نبود... حالا من چه جوابی به یحیی بدهم؟

\* \* \*

ظهر نشده یحیی به خانه برگشت و یکراست به سمت باغچه رفت و آرام به دنبال سنگی گشت که توی قلاب تیرکمانش بگذارد. مادرش نیز در آشپزخانه بود و با سرو صدا ظرف‌ها را می‌شست.

یحیی می‌دانست که چون خانه خلوت بوده، گنجشک‌های زیادی توی شاخ و برگ نخل حیاطشان جا خوش کرده‌اند. آرام از پشت منبع آب خودش را به زیر نخل رساند و حسابی غافلگیرشان کرد. ناخودآگاه یاد ضرب المثلی افتاد که تکیه کلام معلم ادبیاتشان بود. هر موضوعی که پیش می‌آمد، او می‌گفت: «ریگ مفت، گنجشک مفت.» یحیی لبخند کم رنگی زد و ریگی را توی قلاب گذاشت و کشید.

گنجشک‌ها گرم صحبت بودند و یکی از آن‌ها درست روپروری یحیی نشسته بود. او یک چشم را بست و قلاب تیرکمان را رها کرد. سنگ کوچک زوزه‌کشان به سینه‌ی صاف گنجشک نشست. بقیه‌ی گنجشک‌ها با سرو صدا فرار کردند ولی گنجشک زخمی، چرخ زنان پایین افتاد.

یحیی که از شکار خود به وجود آمده بود، آن را از روی زمین برداشت و به سرعت برق سرش را از تن جدا کرد و خون آن را به قلاب تیرکمانش کشید.

قلاب تیرکمان از خون پرنده‌ها سیاه شده بود و این نشانه‌ای از مهارت او

در تیزاندازی بود.

- کی برگشتی ننه؟ انگار زودتر آمدی؟

مادر یحیی با ظرفی پر از آب داغ جلوی آشپزخانه ایستاده بود و با چشم‌هایش ردّ یحیی را دنبال می‌کرد.

- زنگ آخر ورزش داشتیم، من هم کفش نداشتیم او مدم خونه.

- مگه این کفشه که پوشیدی چه عیبی داره؟!

- معلم‌مان می‌گه باید فوتبالی باشه... این‌ها که برای فوتبال خوب نیست.

- چیه دستته ننه؟ خدا بگم چکارت کنه، کی می‌خوای دست از این کارات برداری؟ جلدی برو دستت رو پاک و طاهر بشور؛ بعد بیا کمک من.

مادر یحیی مانده بود که چطوری ماجرا فرار شانه به سر رابه او بگوید که یکباره سایه‌ی پرنده‌ای جلوی پایش افتاد و شانه به سر آمد و روی شاخه‌ی نخل نشست.

او که باور نمی‌کرد شانه به سر با پای خودش برگشته باشد، پرنده را به یحیی نشان داد و گفت: «اون... اون امروز صبح فرار کرد.»

یحیی که فکر می‌کرد مادرش اشتباه می‌کند و این پرنده جفت آن یکی است، برای این که مطمئن شود به سرعت به سمت قفس پرنده رفت و نامید و عصبانی برگشت.

- آخه چطوری؟! مگه می‌شه؟ حتماً تو فراریش دادی... درسته؟ آخه چرا ننه؟

او داشت توی جیبیش دنبال ریگ می‌گشت که شانه به سر چرخی بالای سر مادرش زد و توی آسمان گم شد.

- آخه چرا؟ حداقل به خودم می‌گفتی؛ حالا من جواب معلم علوم رو چی بدم؟

- ننه، این قدر خودتو عذاب نده... اون به این‌جا عادت کرده، حتماً دوباره بر می‌گردد.

- من که دیگه بچه نیستم با این حرف‌ها دلم رو خوش کنی؟

- به خدا من راضی ام که رفته ولی به جان عزیز خودت که من می خواستم  
ظرف آبشوں رو درست کنم، اونم بی خبر فرار کرد و رفت.

- من می دونم تو با «ریحان» دست به یکی کردین و او نو عمداً فراری دادین.

- اون دختره‌ی زبون بسّه چکار به پرندۀ‌های تو داره؟

یحیی داشت غرولند می کرد و دلش می خواست بلند بلند گریه کند که ناگهان گربه‌ی سیاه همسایه از پشت منبع آب بیرون آمد و خیز برداشت و گنجشک بی سر را به دندان گرفت و رفت. ریحان تازه از مدرسه برگشته بود که دید گربه‌ای سیاه با گنجشکی در دهان به شتاب از زاویه‌ی دیوار بالا می رود. او ناخودآگاه جیغ خفه‌ای کشید، کیفش را به زمین انداخت و در حالی که دهانش مثل دهان ماهی باز و بسته می شد، به پیش مادر دوید. او با زبان اشاره می خواست چیزی به مادرش بگوید، اما نمی توانست.

ریحان داشت با واژه‌ی گربه کلنگار می رفت که ناگهان شانه به سر مثل راه گم کرده‌ای، دوباره پیدایش شد و روی لبه‌ی دیوار نشست.

ریحان که از ماجرا بی خبر بود، نگاهی به یحیی و نگاهی به شانه به سر کرد و خودش را از آغوش مادر بیرون آورد.

- نگفتم ننه، . . . نگفتم بر می گردد!

یحیی جواب مادرش را نداد و همین طور که چشمش به پرنده بود، با دست روی زمین به دنبال سنگی گشت تا این بار دیگر به هر قیمتی شده نگذارد شانه به سر فرار کند، حتی اگر مرده باشد.

شانه به سر مثل دیوانه‌ها گردنش را کج کرده بود و پر و پر به ریحان و مادرش نگاه می کرد.

- طفلكی . . . نگاش کن چقدر با محبت است؛ من نمی دونم تو چطور دلت می آد که . . .

هنوز جمله‌ی مادر یحیی تمام نشده بود که سنگی به بزرگی سیره‌ای توی دیوار نشست و قسمتی از کاهگل زیر پای شانه به سر را کند. شانه به سر بی معطلی مثل گلوله‌ای رنگارنگ به سمت خورشید بال کشید.

نژدیکی‌های غروب یحیی نامید و عصبانی، مشغول غذا دادن به طوطی‌ها بود که دید باگچه پر از پروانه‌های سفید شده است. او بارها دیده بود که پروانه‌های سفید دور سر ریحان می‌چرخیدند و بازی می‌کردند؛ اما، هیچ وقت این همه پروانه را یکجا ندیده بود.

به دنبال رد پروانه‌ها، یحیی پاورچین پاورچین تا پشتِ نرده‌های باگچه آمد و ریحان را دید که قاطی پروانه‌ها، به شانه به سر دانه می‌دهد. نمی‌دانست دارد خواب می‌بیند یا بیدار است؛ ولی شانه به سر باز هم برگشته بود تا یحیی فردا دست خالی به مدرسه نرود.

چند لحظه بعد ریحان بعثت زده سایه‌ی سیاه چادر مادرش را دید که همراه با یحیی روی سرنش افتاد. شانه به سر تا روی صورت ریحان پرواز کرد و دوباره افتاد روی زمین. یحیی او را گوشه‌ی چادر گیر انداخته بود و در حالی که نیشش تا بنากوش باز شده بود، به التماس‌های ریحان توجه‌ای نمی‌کرد. ریحان هم انگشتی‌اش را توی دهانش کرده بود. انگار تقلّاً می‌کرد که گوشه‌ی واژه‌ای را بگیرد و آن را بیرون بکشد، اما نمی‌توانست.



## فصل سوم



شب به آرامی آمده بود و روی خانه خیمه زده بود. ستاره‌ها سوسوکنان زمین را نگاه می‌کردند و ماه مثل قاچ طالبی توی آسمان نشسته بود. یحیی توی این فکر بود که متگارا بردار و ببرد پشت کمر مادرش بگذارد ولی پشیمان شد و کمی چراغ نفتی را چرخاند تا سایه‌ی میله‌های دور آن روی دفترش نتفتد.

ریحان هم از سر لج پایین چراغ نفتی را گرفت و دوباره آن را سر جای اولش قرارداد. یحیی کمی جایش را تغییر داد ولی دوباره سیاهی سایه‌ی چراغ می‌افتد روی دفترش.

او همان طور که تقریباً روی کتاب و دفترش خوابیده بود، با گوشه‌ی چشم به ریحان نگاهی کرد و دید که ریحان حواسش به دور و بر خودش نیست و هی

کلمه ای را می نویسد و پاک می کند.

یحیی خواست دوباره چراغ را بچرخاند که دید کلاع پیری روی سر داغ چراغ نشسته است و دنبال بهانه ای می گردد تا با نوک رشتش چشم او را درآورد. بعد مادر گفت: «یحیی جان، مشق هایت را که نوشته، این سینی چای را ببر برای پدرت... باشد؟»

یحیی جواب مادرش را نداد و وقتی متوجه شد کلاع سیاه خیالات بوده است، لب خند کم رنگی زد و خیلی آرام پایین چراغ نفتی را گرفت و چرخاند. ریحان هنوز توی عالم خودش بود و سایه ای را که روی کتاب و دفترش افتاده بود، حس نکرد.

- مگر در گوش هایت پنه گذاشته ای که جواب نمی دهی؟

- بگذار این خط آخری را هم بنویسم، بعد می روم.

کم کم ریحان پلک های سنتگین شده اش را روی هم گذاشت و طبق معمول صدای خرو پخش اتاق را پر کرد. مادر هم مٹکا را برداشت و روی قالی دراز کشید.

- یحیی جان، تا سر و صدایش بلند نشده، این ها را ببر و خودت را خلاص کن.

یحیی زیر لب غرولندی کرد و با سر و صدا سینی و فلاسک چای را برای پدرش برد و به سرعت برگشت تا شانه به سر را پیدا کند. او بال های رنگارانگ شانه به سر را چیده بود تا دیگر هیچ وقت فکر فرار به سرشن نزند. مادر یحیی که خواب تا پشت پلک هایش آمده بود، بلند شد و رختخواب بچه ها را انداخت و ریحان را سر جایش خواباند.

او تخم هفت پرنده را آورده بود، ولی ریحان هیچ وقت نگاهی هم به آن ها نکرده بود. کوچک تر که بود، سعی کرده بودند به زور هم که شده به او بخورانند ولی ریحان دندان هایش را قفل کرده بود و اجازه نداده بود او را دوا و درمان کنند. حالا دیگر مادر یحیی هم مطمئن شده بود که دخترش این جوری راحت تر است.

- دنبال چه می گردی ننه؟ برو بخواب که دیگه صبح بیدار نمی شی؟  
 یحیی رفته بود زیر پستو و داشت پشت سه چهار لحاف آخری را می گشت  
 که یک باره گفت: «بالاخره پیدا ش کردم... رفته بود پشت لحاف ها خوابیده  
 بود. »

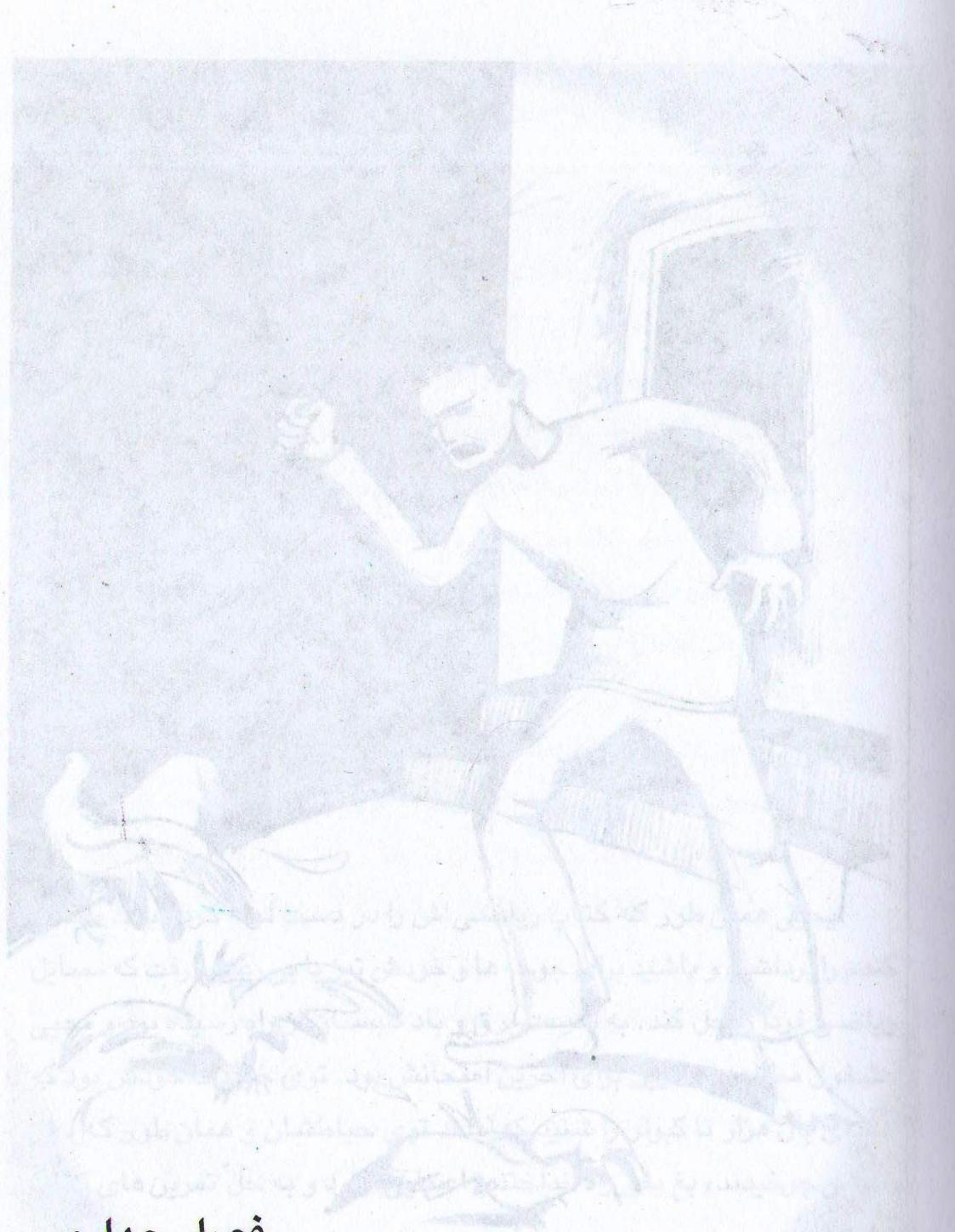
شانه به سر افسرده و بی حال به نظر می رسید و حسابی رشت و تکیده  
 شده بود. پرهای زیباییش نیز که با عرق دست یحیی خیس خورده بود، حالا  
 خشک و به هم چسبیده شده بود و دیگر درخشندگی سابق را نداشت.  
 یحیی ریسمانی را که با آن شانه به سر را به پایه‌ی تخت بسته بود، باز کرد  
 و او را همراه خودش به زیر لحاف برد.  
 مادر فیتله‌ی چراغ را پایین آورد و یحیی همان طور که بال‌های شانه به  
 سر را نوازش می کرد، آرام آرام به خواب رفت.

توی خواب، معلم علوم گربه‌ی سیاهی را به کلاس آورده بود و داشت بچه‌ها  
 را یکی یکی بو می کرد تا ببیند چه کسی پرهای شانه به سر را چیده است. معلم  
 علوم هم هی دور سر بچه‌ها می گشت و می گفت: «کاش او را کشته بودید...  
 پرنده‌ی بی بال، پرنده‌ای مرده است. »

یحیی تا صبح چشم از گربه‌ی سیاه بر نداشت و توی دلش هزار راه فرار را  
 امتحان کرد ولی بی فایده بود.

«مشهدی اسد» داشت اذان صبح می گفت که یحیی بی خبر غلت زد و روی  
 شانه به سر خوابید. شانه به سر که دیگر هیچ مجالی نداشت و حتی  
 نمی توانست تکان بخورد، برای مدتی نفسش را در سینه حبس کرد تا شاید  
 یحیی تکانی به خودش بدهد، اما او مثل مرده‌ها خوابیده بود.

صبح زود، یحیی از خواب بیدار شد تا برای شیردوشی، به مادرش کمک  
 کند و ریش بزها را بگیرد. او خواب آلود دستش را زیر لحاف برد و با جسد له  
 شده‌ی شانه به سر بیرون آورد. مرغ و خروس‌ها با سر و صدا به استقبال  
 روز تازه می رفتند؛ اما یحیی بعض سنگینی در گلویش گیر کرده بود. او مات و  
 مبهوت، پرنده‌ی مرده را در دست گرفته بود و نمی دانست با او چکار کند.



## فصل چهارم



یحیی همان طور که کتاب ریاضی اش را در دست لوله کرده بود، مشتی گندم را برداشت و پاشید برای جوجه ها و خودش نیز با بی رغبتی رفت که مسایل ریاضی فردا را حل کند. به سرعت برق و باد تابستان از راه رسیده بود و یحیی مشغول مطالعه و تمرین برای آخرين امتحانش بود. توی خیالات خودش بود که صدای بال هزار تا کبوتر را شنید که آمدند توی حیاطشان و همان طور که دور هم می چرخیدند، بع بغو راه انداختند. اعتنایی نکرد و به حل تمرین های کتاب ادامه داد.

کمی بعد یحیی دوباره هوس خوردن خرما کرد. او هر چه با زبانش لای دندان ها دنبال شیرهای خرما گشت، چیزی پیدا نکرد. مجبور شد دوباره بلند شود و به آشپزخانه برود. از حیاط که می گذشت دید جوجه ها رفته اند سر ظرف

آب و هی خودشان را به آب می زنند.

- حداقل یک چیزی بخورید بعد سر آب دعوا کنید!

و رفت سر کوزه‌ی خرما و با عجله چند کله‌ی خرما خورد و برگشت. برگشتن دید اصلاً یک دانه هم روی زمین نیست. با تعجب دوباره مشتش را پر از گندم کرد و آورد برای جوجه‌ها. جوجه‌ها به همراه مادرشان با سرو صدا به سوی دانه‌ها رفته‌اند.

- چه خبر شده شکموها، مگه مهمونیه که این جور می خورین!

یحیی دوباره سرش را کرد توی کتاب و به جنگ مسئله‌ها رفت. ولی دوباره صدای بال بال هزار کبوتر پیچید توی خیالش. این بار صدای مادرش را هم شنید که داشت آن‌ها را کیش می‌کرد.

توی خواب و بیداری گیر کرده بود؛ بلند شد و آمد داخل حیاط را نگاه کرد.

نمی‌توانست باور کند؛ کبوترهای موسی مثل گرسنه‌های هفتاد ساله افتاده بودند به جان دانه‌ها و «حالا نخور کی بخور.»

یحیی ناخودآگاه چوب بلندی را برداشت و به قصد کشت به طرف آن‌ها حمله کرد. کبوترها بال بال زدند و هوا را تکان دادند و رفته‌اند پشت بام همسایه نشستند.

- هی بچه گدا، یه دونه گندم از سرت قحطی گرفته که او نا رو می‌فرستی  
مفت خوری!

- ننه، چرا داد می‌زنی؟ رشته، همسایه است می‌شنوه!

- اتفاقاً می‌خوام بشنوه ننه؛ منو بگو که فکر می‌کردم جوجه‌ها امروز به اشتها اومدن.

- کارِ هر روزشونه ننه؛ همین که یه خورده نونی، برنجی چیزی می‌ریزم، همه شون بو می‌کشن می‌آن این‌جا.

موسی حسن پور داشت از لای شاخه‌های نخل، کبوترهایش را می‌پایید. او می‌دانست که یحیی بعد از کشتن شانه به سرتوبه کرده است و دیگر پرندگان را اذیت نمی‌کند. ولی پرندگان نمی‌دانستند و هر جا صدای پایش را می‌شنیدند،

تاسه فرسنگ آن ورتر فرار می کردند.

یحیی که انگار صدای فکر موسی را شنیده بود، بلند گفت: «اگه یه بار دیگه بفرستی شون مفت خوری، به هیچکدومشون رحم نمی کنم.»

تابستان خودش را به زور بر روستا تحمیل کرده بود و دیگر از نسیم خوش بهاری و بچه گنجشک‌های گیج و سرگردان خبری نبود. حالا نرها خط و خالی زده بودند و ماده‌ها سنگین و رنگین از این شاخه به آن شاخه می پریدند.

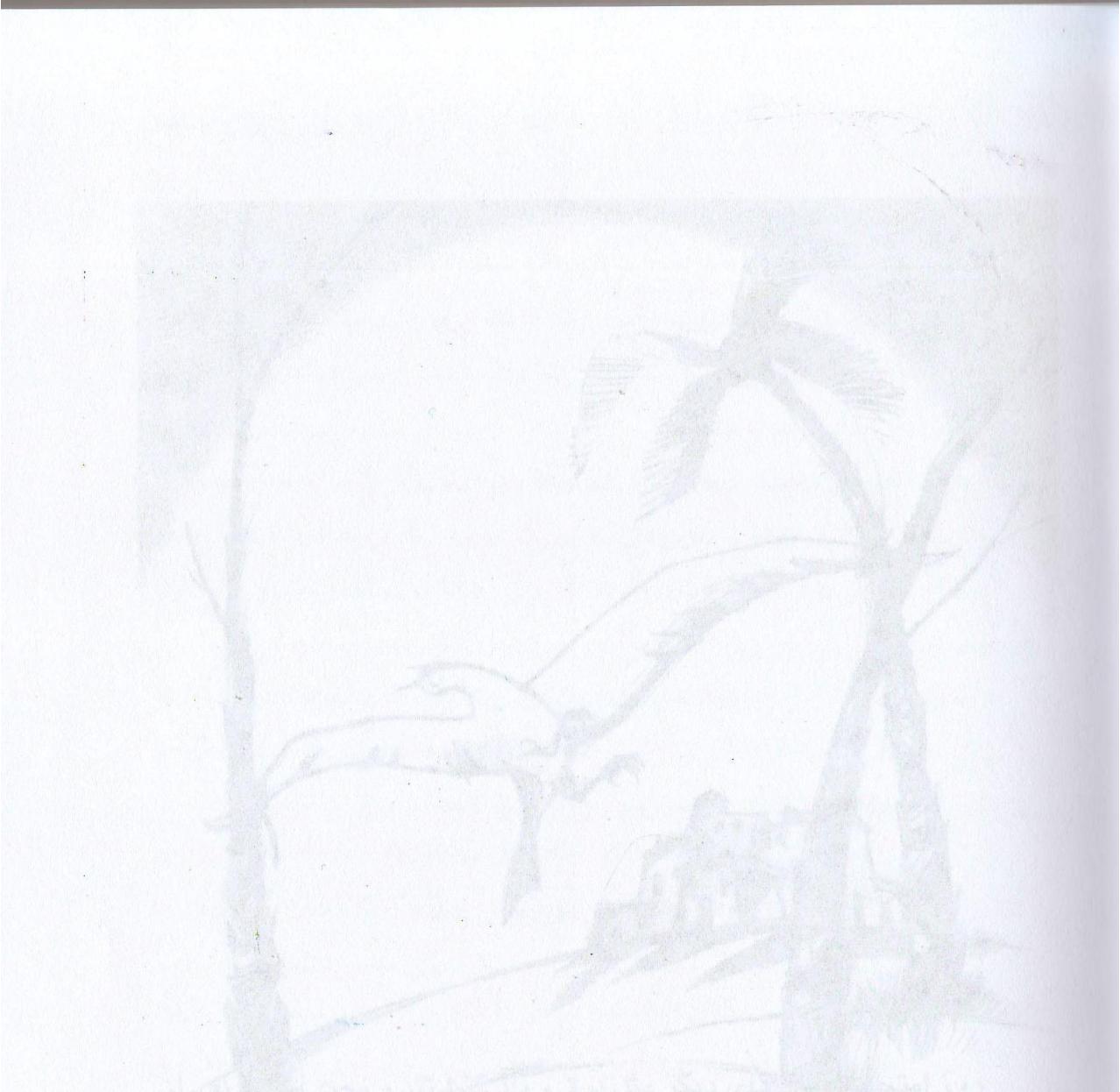
کتاب ریاضی توی دست یحیی عرق کرده بود و داشت به سوی سایه‌ی نخل می رفت که گنجشکی مثل جرقه جلوی پایش به هوا پرید.

او خیلی دلش می خواست مثل ریحان با پرنده‌ها دوست باشد ولی پرنده‌ها از فکر و خیال او خبر نداشتند و به شدت از او می ترسیدند.

یک بار کتاب قصه‌ای دست معلم ادبیات‌شان دیده بود که روی جلدش تصویر پسرکی بود با هزار تا پرنده؛ یکی روی سریش نشسته بود، یکی روی دستش، یکی هم رفته بود توی جیب پیراهنش و معلم ادبیات‌شان گفته بود: «شخصیت این داستان با پرنده‌ها حرف می زند!»

یحیی به آن پسرک قصه حسودی می کرد و دلش می خواست به جای آن پسرک بود و زبان پرنده‌ها را می دانست تا حتی به ریحان هم کمک کند که حرف بزند. مادرش همیشه می گفت: «بچه‌های بدتر از ریحان هم به حرف آمده‌اند، نمی شود که آدم به دنیا بباید و هیچی نگوید.»

آفتاب رسیده بود و سطح آسمان ولی یحیی هنوز ده تا مسئله را حل نکرده بود. همیشه امتحان آخری به اندازه‌ی یک سال برای یحیی کش می آمد و حالا هم هر چه خرما می خورد و توی حیاط دور می زد، فردا نمی آمد.



الفصل پنجم



روزِ امتحان و فرداهای دیگر مثل برق و باد گذشتند و یحیی و سه نفر از هم کلاسی هایش تصمیم گرفتند برای ادامه‌ی تحصیل به شهر بروند.  
روزهای پایانی شهریور ۱۳۵۹ بود و مادر یحیی داشت با وسوس و سایل یحیی را توی چمدان می‌گذاشت که یکباره سر و صدای بچه‌ها توی کوچه پیچید و گروهی از آن‌ها آمدند پشت در.

یحیی ابتدا فکر کرد که آن‌ها آمده‌اند برای خدا حافظی؛ ولی نزدیک‌تر که رفت دید پرنده‌ای دستشان است که بال‌هایش از این طرف تا آن طرف کوچه است.

- باورم نمی شه!... به خدا باورم نمی شه، یعنی می شه یه پرنده این قدر  
بزرگ باشه؟!

- اینا پرنده‌های مهاجرن... از این سرِ دنیا می‌رن اون سرِ دنیا.

- آخه وقتی اون بالان خیلی کوچکن.

بچه‌ها خندیدند؛ یحیی شگفت زده به سوی پرنده رفت و با احتیاط او را لمس کرد. پرهای نرم و صاف گردنش مثل مخمل نرم بود و انگار زیردست‌های یحیی حرکت می‌کرد.

بعد هم گردن دراز پرنده را بالا گرفت و دید که چشم‌های پرنده پر از خاک شده است. او مجبور شد دو تا از بچه‌ها را دور بزند تا به پشت پرنده برود؛ دم پرنده روی زمین کشیده شده بود و گل آلود و تنک به چشم می‌آمد.

یکباره چشم یحیی افتاد به قرمزی کبود شده‌ای زیر بال چپ؛ وارسی که کرد سوراخ کوچکی توی بالش بود که گلوله، استخوان آن را شکسته بود.

- پس کار شماها نیست؟

- خب معلومه... اصلاً تیرکمون بهش می‌رسه که تو یه همچی سئوالی می‌کنی؟

حق با بچه‌ها بود. یحیی کمی هول شده بود و حال خودش را نمی‌فهمید.

بعد موسی طبق معمول دماغش را بالا کشید و گفت: «رحیم اوونو زده... با گلوله.»

رحیم عمومی موسی بود و تازه سربازی اش را تمام کرده بود.  
بزرگ ترها هم که آمدند، هیچ کس تا به حال چنین پرنده‌ی بزرگی را از نزدیک ندیده بود.

آبادی انگار عزا گرفته بود؛ هیچ کس خوشحال نبود؛ عمه هاجر هم یکریز دور پرنده می‌گشت و کلماتی را زیر لب زمزمه می‌کرد.

در این اوضاع و احوال بچه‌ها یواشکی پرنده‌ی مرده را برداشتند و آن را به بالای تپه بردند. زن‌ها و مردهایی که آن جا بودند، وقتی دیدند که بچه‌ها پرنده را با خود بردن، چیزی نگفتند بعد هم یکی یکی سر کار و زندگی خود رفتند به جز عمه هاجر. او مثل جن زده‌ها شده بود و هی زیر لب ورد می‌خواند و به اطراف خود فوت می‌کرد.

یکباره آسمان تاریک شد و سایه‌ای از پرندگان مهاجر افتاد روی آبادی.  
عمه هاجر دو دستی توی سر خودش زد و از ترس، دنبال سرِ مادر یحیی راه  
افتد و خودش را به او رساند.

- ریحان... ریحان می‌داند.

- ریحان چه می‌داند عمه؟!

عمه هاجر داشت نفس نفس می‌زد و کلمات از سینه‌اش بالا نمی‌آمد.

- ریحان زبان آن‌ها را می‌داند.

مادر یحیی لبخند کم رنگی زد و گفت: «گیرم که زبان آن پرندگان را بداند،  
چطور حرف‌های آن‌ها را برای ما بگوید!»  
عمه هاجر گوشش بدھکار این حرف‌های نبود و داشت دنبال ریحان می‌گشت  
ولی از او خبری نبود. ریحان از شکاف پنجه‌های همه چیز را دیده بود، و حالا انگار  
آب به زمین فرو رفته بود.

یحیی و بچه‌های آبادی هم بالای تپه بیش پرندگی مرده نشسته بودند و  
داشتند با هم پرواز دسته جمعی پرندگان رانگاه می‌کردند که رحیم با تفنگی در  
دست آمد.

او بلا فاصله کمر تفنگش را شکست، دو تا گلوله را داخل شکم خالی لوله  
گذاشت و بعد آن را راست کرد. تفنگ تیله‌ای صدای کرد و رحیم آن را گرفت رو بروی  
پرندگان.

او یک چشمش را بسته بود و داشت سرش را همراه پرندگان حرکت می‌داد  
که یکباره یحیی مثل فنر بلند شد و یقه‌ی رحیم را گرفت. تفنگ از دست رحیم  
افتاد و لوله‌ی آن به سر یحیی خورد؛ چند لحظه بعد، خون گرم از پیشانی اش  
راه افتاد و تا نزدیک چانه اش آمد.

رحیم که حسابی هول کرده بود گفت: «بچه، مگه مغز خر خوردی که این  
جوری می‌کنی؟! نمی‌گی اگه بی حواس دستم رفته بود روی ماشه، الان نعشت  
روی دستم بود؟»

اشک توی چشم‌های یحیی بازی می‌کرد و نمی‌دانست چطور به رحیم بگوید

که کاری به کار پرنده‌ها نداشته باشد.

- تو رو خدا رحیم نزنشون!

- اه، چشم روشن! تو که نسل صد تا پرنده رو از روی زمین برداشتی،  
روت می‌شه به من اُرد بدی.

- یحیی داشت به معنی کلمه‌ی «أُرد» فکر می‌کرد که بچه‌های دیگر هم به  
کمک یحیی آمدند و رحیم مجبور شد دوباره کمر تفنگش را بشکند و گلوله‌ها را  
بیرون بیاورد.

سر یحیی بدجوری شکسته بود و خون بند نمی‌آمد. بچه‌ها هر چقدر  
جیب‌هایشان را زیر و رو کردند، چیزی پیدا نکردند؛ مگر موسی که یک دستمال  
بلند چهارخانه را از جیبش بیرون آورد. اوّل رغبت نمی‌کردند دستمال او را به  
سرش ببندند ولی آخر سر مجبور شدند و بستند.

رحیم هم تفنگش را حمایل خود کرد و به سراغ پرنده‌ی مرده رفت. او پاهای  
پرنده‌اش را گرفته بود و همان طور که از تپه پایین می‌آمد، او را به دنبال خود  
می‌کشید.

بچه‌ها پشت سر رحیم از تپه پایین آمدند و هر کدام به سوی خانه‌شان  
رفتند؛ اما یحیی، با سر شکسته جرأت نمی‌کرد به خانه برگردد.

ساعتی بعد یحیی جلوی در خانه نشسته بود و رحیم را می‌پایید که داشت  
توی نخلستان طنابی را به بال پرنده‌ی مرده می‌بست. بعد هم طناب دیگری به  
بال راستش بست و سر هر دو طناب را به دو تا نخل بلند گره زد. پرنده‌ی مرده  
بال‌هایش را توی هوا باز کرده بود و همراه نرمه بادی تکان می‌خورد.

یحیی سرش ڈق ڈق می‌کرد ولی ته دلش خوشحال بود که بقیه‌ی پرنده‌های  
مهاجر به سلامت از روی آبادی گذشتند.

\* \* \*

یحیی بی قرار رفتن در کنار ریحان و پدر نشسته بود و به آخرین  
سفارش‌های مادر گوش می‌داد.

- این دارو را باید بجوشانی و بگذاری سرد شود، بعد بخوری؛ دوای دل

درد هم گذاشته ام توی این کیسه. یادت باشد با شکم خالی نخوری یحیی جان!  
شب آرام آرام به نیمه رسیده بود و خواب تا پشت پلک های آبادی آمده بود  
اما، سفارش های پدر و مادر یحیی هم چنان ادامه داشت. سکوت می شد. اما  
بعد چیزی یادشان می آمد و به او می گفتند. کسی میل خواب نداشت!



## فصل ششم



یحیی باور نمی کرد دوستش مجید، که با او در یک نیمکت می نشست حالا شهید شده است و در جای خالی او یک شاخه گل سرخ در لیوانی لبالب از آب، گذاشته اند.

علم جغرافیا نقشه‌ی کشورهای همسایه را نشان بچه‌ها می‌داد ولی یحیی داشت دنبال دوستِ ناپیدایش مجید می‌گشت تا این قدر تنها نباشد. مجید به دور از هیاهوی کلاس، در چشم یحیی زنده شد اماً دوباره به شکل گل سرخ به داخل لیوان آب برگشت. امروز بعد از ظهر مراسم چهلم او برگزار می‌شد و بچه‌های دبیرستان قرار بود دسته جمعی به دارالرحمة بروند. گلبرگ کوچکی از گل سرخ جدا شده بود و افتاده بود روی نیمکت که یحیی آن را برداشت و لای کتابش گذاشت. بعد هم خواست که خودکارش را از توی

نیمکت بردارد که لیوان آب تکانی خورد و آب سرریز کرد روی نیمکت.  
 مانده بود و نمی‌دانست چکار کند؛ انگار او را با زنجیری به شاخه‌ی گل  
 درون لیوان بسته بودند و نمی‌توانست تکان بخورد.  
 صدای رنگ استراحت که بلند شد، تازه فهمید که یک ساعت و نیم گذشته  
 است و معلم جغرافیا نقشه‌ی بیشتر شهرهای ایران و عراق را روی تخته سیاه  
 کشیده است.

از جهت فلش‌ها معلوم بود که درس امروز آقای سعادت به جای جغرافیا،  
 درباره‌ی حملات هوایی و زمینی عراق علیه ایران بوده است.

فلش‌ها هنوز به شیراز و به دبیرستان یحیی نرسیده بود ولی چیزی که مثل  
 روز روشن بود این بود که دشمن شهرها و مدرسه‌های زیادی را با خاک یکسان  
 کرده است.

بچه‌ها مثل سایه از کنار یحیی می‌گذشتند و به حیاط دبیرستان می‌رفتند  
 اما یحیی بی‌اعتنای زنگ استراحت رفت و بود سراغ خاطرات خودش با مجید.  
 مجید از جنگ زده‌های خوزستانی بود که در اوایل جنگ همراه خانواده‌اش  
 به شیراز آمده بود و در همان ساعت اولی که یحیی را دیده بود، با او دوست شده  
 بود.

نزدیک به دو سه ماه از سال تحصیلی گذشته بود، اما یحیی هر روز خود  
 را غریب‌ترو و دلتنگ‌تر می‌دید تا این که کسی از راه رسیده بود و که او هم مانند  
 یحیی غریب بود. همین غربت آن‌ها را به هم پیوند داده بود.

یحیی همین تعبیرها و عبارات را تویی دفترچه‌ی خاطراتش نوشته بود و بعد  
 از کسی حرف زده بود که مثل نسیم آمده و او را نوازش کرده بود.

«... مثل همیشه می‌خواستم بروم و آخر حیاط بیر  
 آفتاب بنشینم که یکباره متوجه شدم که سه، چهار نفر  
 از آن شورهای درجه‌ی یک به من نگاه می‌کنند و کر  
 کر می‌خندند. یکی از آن‌ها زنجیر دانه‌ریزی را دور  
 دستش می‌چرخاند و معلوم بود که رئیس آن گروه

است. بچه‌های هم‌ولایتی به دبیرستان دیگری رفته  
بودند و من حسابی تنها شده بودم. بعد همان طور  
که خودشان را گرفته بودند تا از خنده روده بروشوند،  
جلوtier آمدند و همانی که زنجیر دستش بود، با خنده  
و تمسخر گفت: شازده کی باشن؟

یحیی گیج و منگ نمی‌دانست چه جوابی به آن‌ها بدهد که در آن لحظه  
مجید مثل پرنده‌ی سعادت آمده بود و روی دوش او نشسته بود. او علاوه بر آن  
که آن‌ها را سرجایشان نشانده بود، به همه اعلام کرده بود: «اگر یک دوست توی  
دبیرستان دارد، یحیی توانگ است؛ هر کس چپ به او نگاه کند، با من طرف  
است!»

یحیی هنوز داشت به همراه مجید در حیاط دبیرستان قدم می‌زد که آخرین  
دانش‌آموز، پیش از آن که از کلاس خارج شود، شاخه گل یحیی را برداشت و  
گذاشت روی میز آقای سعادت. بعد آرام به کنار یحیی آمد و او را از داخل نیمکت  
بلند کرد.

چشم‌های یحیی پراز اشک شده بود و هوای اتاق پر از نفَس کبوتر. کبوترها  
انگار از سر و کولش بالا می‌رفتند و با تاخن‌های خوش رنگشان او را قلق‌لک  
می‌دادند. مجید هم رفته بود روی صندلی آقای سعادت نشسته بود و هی‌ادای  
آقای سعادت در می‌آورد و می‌خندید.

یحیی آن روز دیرتر از معمول به مسافرخانه برگشت و بعد از مراسم چهلم،  
به هرجایی که عقلش قد می‌داد، به دنبال مجید گشت؛ اما او را پیدا نکرد. مجید  
انگار پرنده‌ای تیزپرواز در دل آسمان‌ها غیب شده بود و دیگر دست یحیی به او  
نمی‌رسید.

نمی‌دانست امشب نوبت کدامشان است که شام را آماده کند؛ اما او بی‌توجه  
به هم‌اتاقی‌هایش، به اولین ساندویچی که رسید، سفارش غذا داد و خورد،  
نخورد و به سمت شاهچراغ به راه افتاد.

در راه تابلویی دید که رویش نوشته شده بود: «بسیج ۲۰ میلیونی». بعد

متوجه شد که داخل بسیج نشسته است و دور و برش پر از مجید شده است.  
یحیی مثل تشنۀ ای که به آب رسیده باشد، بعد از آن شب، مرتب به آن جا  
می‌آمد و در اغلب کلاس‌های آموزشی و رزمی شرکت می‌کرد.

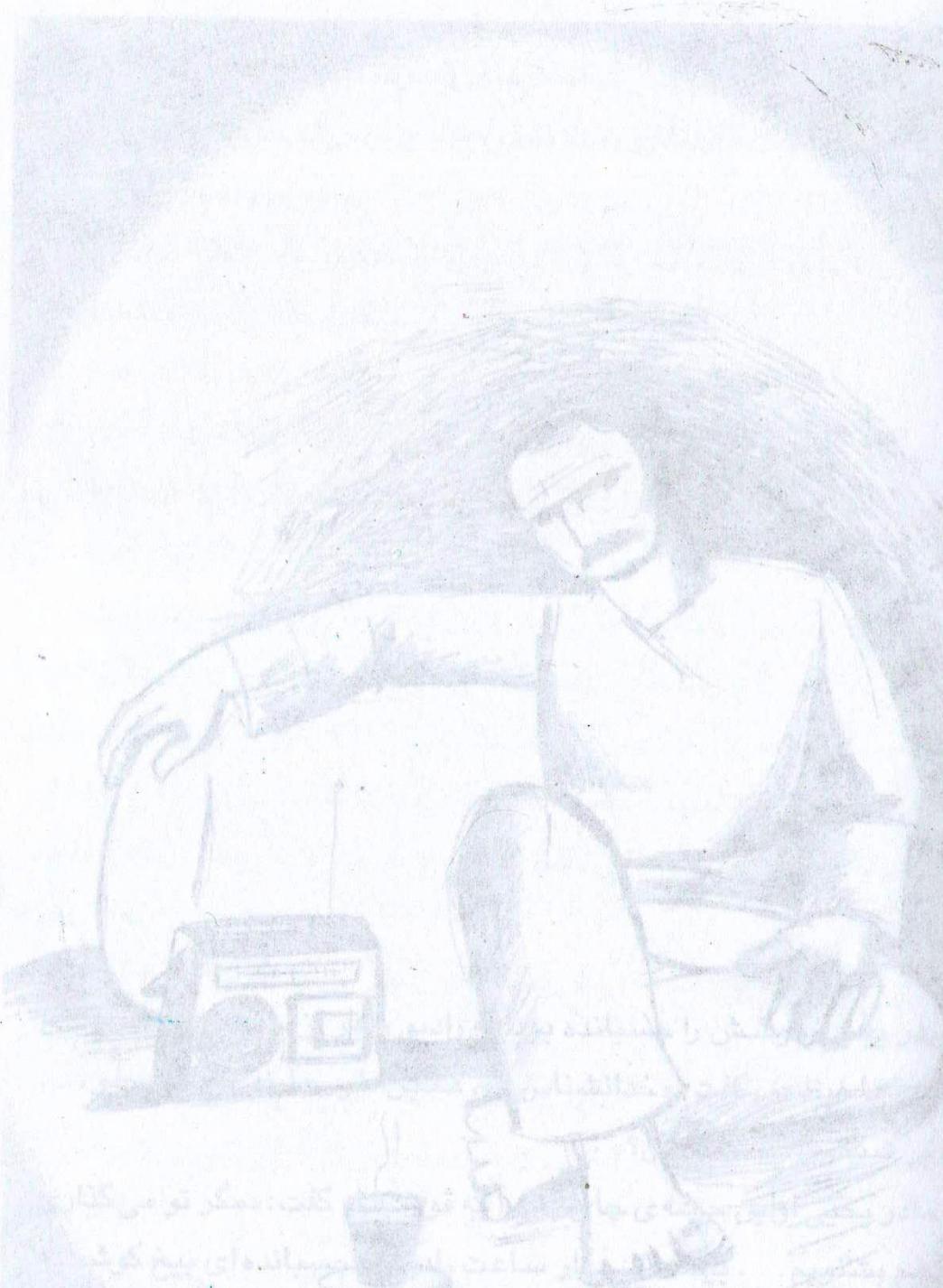
هناز سه ماه از آموزش نگذشته بود که یحیی به خوبی می‌توانست با چشم  
بسته اسلحه اش را باز و بسته کند و خیلی راحت شب را تا صبح با پوتین بخوابد.  
به یک چشم بر هم زدن امتحانات ثلث سوم هم تمام شد و یحیی به همراه  
همشهری هایش روی بوفه‌ی اتوبوس به سمت آبادی حرکت کردند.

مناظر کنار جاده به سرعت از جلوی چشم بچه‌ها می‌گذشت اما یحیی  
بی‌توجه به آن‌ها، گوشه‌ی کیفش را باز کرده بود و با اشتیاق عجیبی برگه‌ی  
پایان آموزش نظامی رانگاه می‌کرد. انگار می‌ترسید دوستانش او را لو بدنه و  
هر چه رشته است، پنه شود.

دوباره زیپ کناری ساکش را بست و در خیالش زودتر از اتوبوس به روستا  
رسید. دلش یک دنیا برای مادر، پدر و بیشتر از همه برای ریحان تنگ شده بود.  
یکباره یادش افتاد به طوطی‌ها و برگه‌ای که روی آن برای ریحان نوشته  
بود: «قول بده تا من می‌روم و بر می‌گردم، حواست به طوطی‌ها باشد.» و  
ریحان هم سرش را دوبار تکان داده بود و همان طور که اشک توی چشم‌هایش  
جمع شده بود، رفتہ بود سرِ شیر آب.

چند ساعت بعد اتوبوس سر دوراهی توقف کرد و یحیی به همراه دوستانش  
خواب آلود و خوشحال به سرعت از اتوبوس پیاده شدند تا راه روستا را در پیش  
بگیرند.

از دور فانوس‌های بعضی از خانه‌ها، مثل ستاره‌ها چشمک می‌زندند و  
ماه تا بالای سر نخل‌ها پایین آمده بود.



## فصل هفتم



پدر یحیی گوشش را چسبانده بود به رادیو و هر از چند گاهی غرولندي می کرد و با غیظ می گفت: «خدانشناس ها، همین طور دارند می آیند جلو. . . لعنت بر شیطون، شنیدی زن؟»

مادر یحیی اولین جرعه‌ی چای اش را که قورت داد گفت: «مگر تو می گذاری که ما هم بشنویم. . . بیست و چهار ساعت رادیو را چسبانده‌ای بیخ گوشت و هی بد و بیراه می گویی. »

- گمانم قوه‌اش ضعیف شده!

- نه، خیلی هم خوب است؛ گمانم گوش تو ضعیف شده.

پدر یحیی لبخند کم رنگی زد و رادیو را گذاشت بین خودش و مادر یحیی.

- دیگر نمی شود دست روی دست گذاشت و منتظر بود تا از آسمان بلایی

بر سرشان نازل شود. باید خودمان دست به کار شویم.

- الحمد لله مردم مثل مور و ملخ ریخته اند توی جبهه ها؛ صدام خدانشناس  
هم باید خواب تهران را ببیند.

- عجب! خوب شیر شده ای زینت، کاش به جای مردها، زن ها هم  
می توانستند بروند تا فرق حرف و عمل معلوم شود.

- به خدا قسم اگر همین الان حکم کنند، یک لحظه هم این جانمی مامن.  
پدر یحیی فلاسک چای را بالا گرفته بود و همان طور که استکانش را پر  
می کرد گفت: «از تو چه پنهان زینت الان چند وقت است که همه‌ی هوش و حواسم  
آن جاست؛ اما فکر تو و بچه ها که می‌کنم...»

مادر یحیی مثل برق گرفته ها، براق شد و توی چشم های مردش نگاه کرد.  
جرعه‌ی آخری چای توی گلویش گیر کرده بود و نفسش بالا نمی آمد. بعد سه  
چهار سرفه‌ی بلند کرد و قاطی آن ها گفت: «مگر جانت را از سر راه آورده ای که  
می خواهی این طوری پامالش کنی! اصلاً فکر خودت نیستی، فکر این دو تا طفل  
معصوم باش؛ همین حالا سر خرج و مخارجشان مانده ام، آن وقت با یتیمی شان  
چکار کنم؟»

- شوخی کردم زن، تو چرا یکباره این طوری شدی؟ بلند شو... انگار  
دارند در می‌زنند.

- دیگر نشنوم از این خیالات به کله ات بزند!  
حالا برو در را باز کن، بعد صحبت می‌کنیم. حالا بگو من گوشم ضعیف  
است یا تو؟

مادر یحیی همان طور که ته گلویش را صاف می‌کرد، به سوی در رفت تا  
آن را باز کند. یحیی پشت در بود و حسابی هم کلافه شده بود که چرا هر چه در  
می زند کسی در را باز نمی‌کند. مادر یحیی قربان صدقه اش رفت و آخر سر هم  
گفت: «بابات با این کارهایش، دیگر هوش و حواس برای آدم نمی‌گذارد.»

- سرم دارد می‌ترکد ننه؛ نمی‌دانم چه شده که از بعد از ظهری تا حالا هی  
ذق ذق می‌کند.

- دوای درد تو یک استکان چایی یه. هر چی می گم وایسا یک استکان چای  
بخور بعد برو، گوش نمی کنی!

یحیی همان طور که با دست به پیشانی اش فشار می آورد، وارد اتاق شد و  
دست پدر را گرفت. دست های زخت و پینه بسته‌ی پدر مثل سوهان، زبر بود.  
رادیو هم چنان روشن بود و صدای سلام و علیک یحیی در هیاهوی مارش حمله  
گم شد.

مادر یحیی صدای رادیو را کم کرد و گفت: «دوباره چای نخورده، افتاده به  
سردرد.» بعد پدر یحیی گفت: «از بسیج چه خبر؟» یحیی دستش را به آرامی از  
توی دست پدر بیرون آورد و گفت: «امشب یکی از پاسدارها از شهرستان آمده  
بود و می گفت فردا اعلام دارند و پس فردا هم ان شاء الله اعزام.»

فلاسک چای توی دست های مادر لرزید و استکان چای سرریز کرد توی  
نعلبکی. پدر چیزی نگفت ولی دستش دوباره رفت به سوی رادیو و صدای آن را  
بلندتر کرد. مادر بحث را عوض کرد ولی یحیی چایش را نخورده، گفت: «من هم  
می خوام برم جبهه.»

مادر یحیی مثل دیواری کهنه و قدیمی فرو ریخت.

- امشب شما پدر و پسر دست به یکی کرده اید و می خواهید مرا جان به  
سر کنید. آخر باید به کی شکایت کنم؟

یحیی ناخودآگاه نگاه معنی داری به پدر کرد و گفت: «مگر شما هم  
می خواهید به جبهه بروید!»

- نه بابا جان، ما یک شوخی کردیم از سرشب تا حالا داریم توانش را پس  
می دهیم.

مادر یحیی به یحیی و پدرش از پشت پرده‌ای از اشک نگاه می کرد و  
نمی دانست چرا امشب رفتارشان این قدر عجیب و غریب شده است. نگاه  
همسرش از اوردمی شد و نمی توانست رد آن را پیدا کند. بعد هم راه راحت تری  
را انتخاب کرد و شروع کرد به گریه کردن.

- یحیی جان، فعلًا برای تو زود است؛ بیشتر از این هم دل مادرت را به درد

نیاور.

آن شب به هر مكافاتی بود، به صبح رسید ولی پدر یحیی دست بردار نبود و صبح گوشه‌ی خلوتی را پیدا کرد و به یحیی گفت: «من فکرهایم را کرده‌ام و دارم همین فردا می‌روم... می‌خواهم که تو مرد خانه باشی و مثل شیر از مادر و خواهرت نگهداری کنی.»

یحیی که بغضی غریب و سنگین راه گلوبیش را گرفته بود، گفت: «ما هم با بچه‌ها قول و قرارهایمان را گذاشته ایم و می‌خواهیم فردا برویم.»

– تو اصلاً می‌تونی تفنگ دستت بگیری که این قدر منم منم می‌کنی؟  
یحیی مانده بود که برگه‌ی آموزش نظامی را که در شیراز گذرانده بود، نشان پدرس بدهد یانه، ولی مقاومت کرد و گفت: «از من کوچک‌تر هم هست.»  
– این‌ها تا پای اتوبوس هم که بیایند کسی سوارشان نمی‌کند. اصلاً من که دارم می‌روم، دیگر نیازی به تو نیست.

– این چه حرفی است بابا... تو برای خودت می‌روم، من هم برای خودم.  
ریحان آن سوت‌نشسته بود و جوجه‌ها از توی دستش دانه می‌خوردند. او تا به حال ندیده بود که پرنده‌ای بالای سر کسی پرپر بزند ولی او نگاهش هم نکند. انگار پدر حواسش به هیچ چیز جز یحیی، نبود.

ریحان دید آن پرنده کبوتر سفیدی است و حالا از نفس افتاده و روی شانه‌ی یحیی نشسته است. بعد پیش خودش فکر کرد که حتماً یکی از کبوترهای همسایه است که به هوای دانه آمده است و حالا شانه‌های یحیی را برای نشستن انتخاب کرده است.

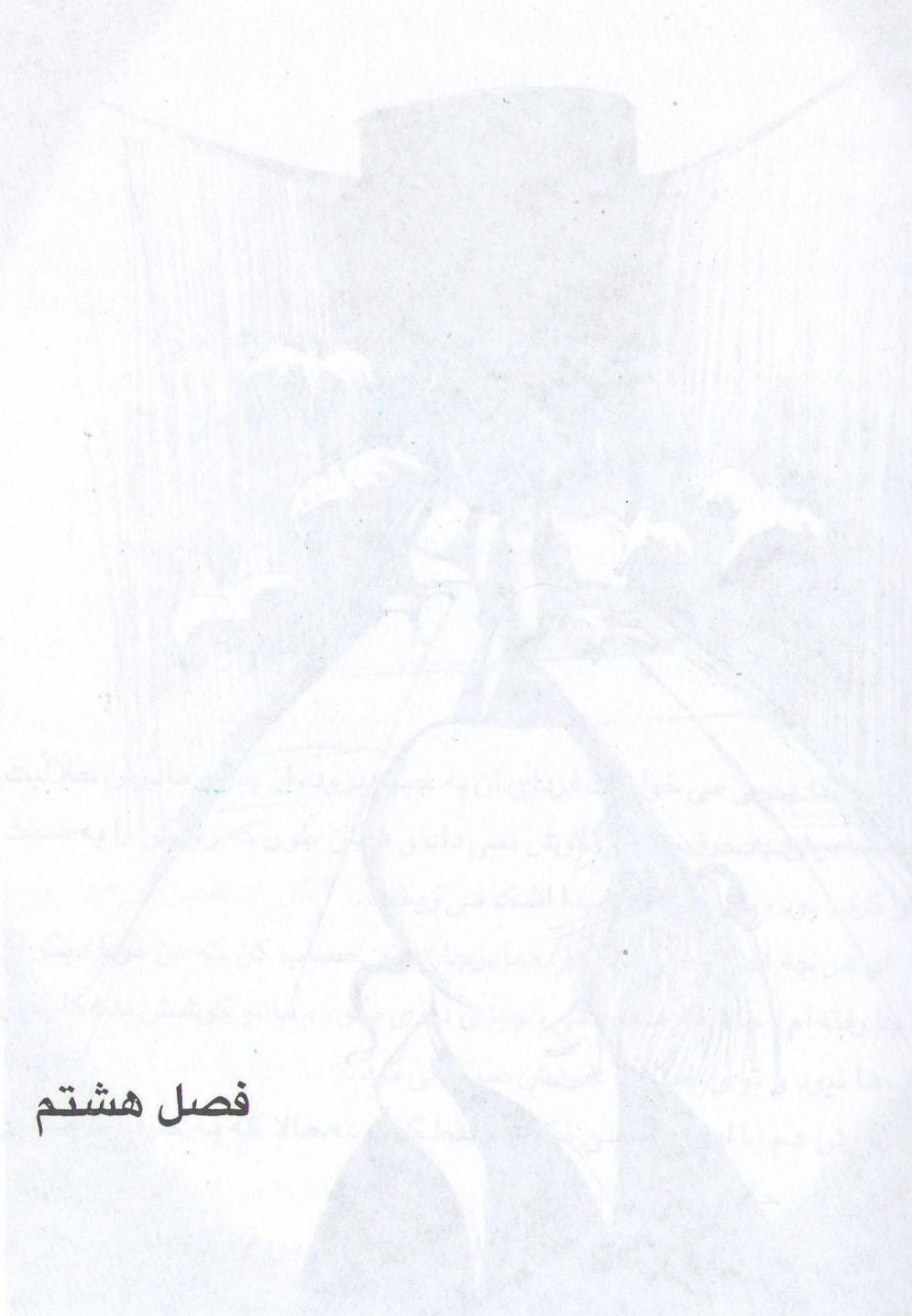
پدر یحیی به نتیجه‌ای نرسید و همان طور که عصبانی به نظر می‌رسید، سرش را به زیر انداخت و به شتاب از خانه خارج شد. اگر کسی قیافه‌اش را هم نمی‌دید، از صدای بستن در مشخص بود که از دست یحیی کلافه شده و اصلاً معلوم نیست تصمیم بعدی اش چه خواهد بود. و همین نکته‌ی آخری یحیی را مجبور کرد به سراغ شناسنامه و گواهی آموزش نظامی اش برود و آن‌ها را از دسترس پدر و مادر دور کند.

چشم یحیی که به گواهی افتاد، یاد پاسداری افتاد که از شهرستان آمده بود و مرتب به او پیشنهاد می داد که سه ماه دیگر هم آموزش ببیند و در سپاه ثبت نام کند.

او آن شب جوابی به برادر رستگار نداده بود ولی حالا مطمئن بود که راهش را انتخاب کرده است. بعد یاد دیشب افتاد که مثل سنگ به خواب رفته بود و دیگر خبری از خواب و رؤیای هرشبی اش نبود.

او شب های پیش به همراه مجید و فوجی از پرندگان رنگارنگ تا سقف آسمان پرواز می کرد و بعد سپیده‌ی صبح خودش را توی رختخواب و در روی زمین می یافت.

ریحان دید همان طور که کبوتر همسایه روی شانه‌ی یحیی نشسته است، او نیز پشت سر پدر از خانه بیرون رفت.



## فصل هشتم



شبی که یحیی می خواست فردای آن به جبهه برود، از پدر و مادرش حلالیت طلبید. مادرش به حرف هایش گوش نمی داد و همان طور که رویش را به سمت دیوار کرده بود، یکریز و بی صدا اشک می ریخت.

او هر چه اصرار می کرد که: «مادرجان، تو حساب کن که من فردا دیگر از اینجا رفته ام؛ حالا هر سفارشی، چیزی داری بگو.» مادر گوشش بدھکار این حرف ها نبود و توی خیالات خودش سیر می کرد.

پدرش هم با او روبوسی نکرد و فقط گفت: «حالا که به حرف من گوش نمی کنی، هر جا می خواهی برو.»

یحیی آن شب تا دیر وقت توی رختخواب بیدار بود و خاطرات زندگی اش مثل دفتری در باد، جلوی چشم هایش ورق می خورد.

صدای اذان صبح که توی آبادی پیچید، یحیی به سرعت برق و باد بلند شد، وسایل اش را برداشت تا به دور از چشم پدر و مادر به شهرستان برود؛ او می‌دانست که اگر بخواهد از طریق بسیج روستا به جبهه برود، خانواده اش جلوی او را می‌گیرند و بالاخره با هر ترفندی که شده، او را منصرف می‌کنند. طوطی‌ها خودشان را به قفس می‌زندند و قفس مانند پاندول ساعت به این طرف و آن طرف می‌رفت. یحیی وقتی بی‌تابی آن‌ها را دید، برگشت، کاغذ و قلمی برداشت و برای ریحان نوشت: «اگر شهید شدم، طوطی‌ها را آزاد کنید.» و خواست بگزارد کنار رختخواب ریحان که او چشمانش را باز کرد و خواب آلود بلند شد.

هوا هنوز گرگ و میش بود و تا صبح ساعتی مانده بود. یحیی که دید ریحان بیدار شده است، کاغذ را به دستش داد و خودش رفت تا در اتاق را باز کند. ریحان مات و مبهوت کاغذ را رو به روشنایی صبح گرفته بود که ناگهان دست یحیی به میخ در گیر کرد و زخمی شد. نور کمی روی کاغذ پاشیده می‌شد ولی ریحان نمی‌توانست درست بخواند. تا این که دهانش مثل دهان ماهی باز و بسته شد و چشم‌هایش برقی زد و به بالای سر یحیی خیره شد.

فوجی از پرندگان رنگارانگ بالای سر یحیی بال بال می‌زندند و موهای شلال او در نفس آن‌ها تکان می‌خورد. ریحان ناخودآگاه دو سه قدم به عقب رفت و آن‌گاه دوید که مادرش را بیدار کند.

یحیی که فکر می‌کرد حسابی توی دردسر افتاده است، به سرعت رفت و جلوی او را گرفت. خروس هم که چشمش به آن‌ها افتاده بود شروع کرد به قوقولی قوقو کردن. یحیی دید عکس آسمان افتاده است گوشه‌ی چشم ریحان و ستاره‌های اشک از پهنای صورتش به زمین می‌ریزد.

دلش برای ریحان سوخت، او را در آغوش گرفت و بعد پیشانی اش را بوسید. او بی‌حوال دست زخمی اش را روی سر ریحان گذاشته بود و خون به اندازه‌ی یک سکه، توی درزهای روسربی اش نشسته بود. یحیی هول دست زخمی اش را عقب کشید و گفت: «همه اش تقصیر خودته؛ روسربی ات هم خونی شد.»

ریحان هنوز گیج و منگ بود و درست نمی فهمید یحیی چه می کند. اما دیگر به سراغ مادر نرفت و همراه برادر به اتاق برگشت. پرندگان رنگارنگ هم همراه یحیی به اتاق آمدند و نشستند روی وسایل خانه. جای نشستن نبود و اگر کمی بی احتیاط پایت را پس و پیش می گذاشتی، حتم یکی از آن ها راله می کردی.

یحیی برای بار آخر به سوی طوطی ها رفت. طوطی ها بی تاب تر خودشان را با نوک از میله های قفس آویزان می کردند. پرندگان از زیر پای یحیی می گریختند و او مصمم و استوار به سوی در می رفت.

آفتاب که طلوع کرد، یحیی در پشت وانتی به سوی شهرستان می رفت و مادر بی قرار و مضطرب توی اتاق ها سرک می کشید و یحیی را صدا می کرد. ریحان هم پر آفتاب، کنار دیوار نشسته بود و زیرچشمی مادرش رامی پایید که مشغول وارسی اتاق ها بود. او دید مادرش وارد اتاق او و یحیی شد و در حالی که روسری آبی اش را در دست داشت، بیرون آمد. بعد هم مادر، یکراست به سوی ریحان آمد و روسری را جلوی چشم هایش گرفت.

ریحان به روسری نگاه کرد؛ گل سرخی کنار آن همه گل های آبی روسری افتاده بود. دیگر تاب نیاورد و خودش را در آغوش مادر انداخت و با زبان بی زبانی، از سیر تا پیاز ماجرا را به مادر گفت.

\*\*\*

یکی از برادران سپاهی فهرست داوطلب ها را بالا گرفته بود و یکی یکی اسم آن ها را می خواند و آن ها نیز همراه با صلوات بسیجی ها، سوار مینی بوس می شدند.

یحیی مدارکش را تحویل داده بود ولی مسئول اعزام قبول نکرده بود و او حالا داشت توی جمعیت دنبال یکی هم سن و سال خودش می گشت تا او را بهانه کند و هر طور شده سوار مینی بوس شود. او خودش را قاطی رزمnde ها کرده بود تا شاید بتواند پنهانی سوار شود که

یکباره برادر رستگار گوش او را گرفت و از داخل صف بیرون کشید و با صدای بلند گفت: «چطوری برادر، شما کجا؟ اینجا کجا؟»

یحیی که حسابی غافلگیر شده بود گفت: «خیلی ممنون آقای رستگار.» بعد هم بغضی از ناکجا آمد و نشست توانی گلویش.

آقای رستگار دلداری اش داد و آهسته به او گفت که کاری می‌کند حاجی موافقت کند.

آفتاب جنوب بالا آمده بود و تن زمین، آرام آرام داغ تر می‌شد. یحیی هر چه به حاجی التماس کرد، فایده‌ای نداشت و مینی بوس آخری هم پرشد و رفت.  
– ان شاء الله اعزام بعدی برادر... ماشاء الله به این جوون‌ها که واقعاً به آدم روحیه می‌دان... ماشاء الله.

یحیی به غرورش برخورده بود و حالا به شتاب و عصبانی رو به آفتاب و به سمت در خروجی پایگاه حرکت می‌کرد. او انگار با زمین و زمان قهر بود و از همه کس و همه چیز بدش می‌آمد؛ حتی از خودش.  
نرسیده به در خروجی، شروع کرد بلند بلند با خدا حرف زدن. انگار به آخر خط رسیده بود و دیگر ملاحظه‌ی چیزی را نمی‌کرد.

– خدایا... می‌دونم، خودم خوب می‌دونم که یه جای کار من عیب داره...  
یه جای کار می‌لنگه... ولی به بزرگی ات قسم نمی‌دونم. شاید هم می‌خوای بگی چرا فرار کردم و اونا رو ناراحت کردم؟ اگه واقعاً مشکل من اینه، به نظر من اصلاً جا نداشت پدرم بره جنگ. مگه من چندساله که بتونم خرج یه خونواره رو در بیارم؟ به خدا این باباها هزار جور هنردارن که می‌تونن چرخ زندگی ماها رو بچرخونن.

آفتاب آمده بود بالای سر یحیی و نفس او در هرم داغ آن بالا نمی‌آمد. چشم‌هایش از عرقی که روی پیشانی صاف و بلندش راه افتاده بود، می‌سوخت و او با پاهای کرخت شده، برای رفتن و ماندن مرگد بود. او می‌دانست به محض این که پایش به خانه برسد، پدر و سایل اش را بر می‌دارد و سوار مینی بوس می‌شود.

یحیی سخت دل مشغول چند ساعت آینده‌ی خود بود که صدای ماشینی در پشت سر خود شنید. بدون این که برگردید یکی دو متری راه خود را کج کرد و دوباره رفت برای دعوا با خودش.

- یواش‌تر برادر، دنیا که به آخر نرسیده!

صدای گرم حاجی، مثل نسیم بهشتی به جانش نشست. او سرش را از پنجره‌ی ماشین بیرون آورد و داشت می‌خندید.

- جلدی بپر بالا که هزار تا کار داریم.

اشک در چشم‌های یحیی جمع شده بود و کوهی از کلمات پشت زبانش گیر کرده بود. یکباره یادش به ریحان افتاد که نمی‌توانست حرف بزند و گاه از شدت ناراحتی موهايش را می‌کند.

- همون اولش هم خیلی از خوش اومد ولی از حالا به بعدش مهمه که ثابت کنی یه سرباز خوب برای امام زمان باشی.

- آقا ما کجا؟ سرباز امام زمان کجا؟ خیلی شایستگی می‌خواهد آقا؛ ما برای خدمت به سربازی امام زمان به جبهه می‌ریم آقا.

- مگه سر کلاس درس نشستی که این قدر «آقا... آقا» می‌کنی؟ راننده در این لحظه چیزی به حاجی گفت و او به سرعت از ماشین پیاده شد و به سوی اتاق فرماندهی رفت. از پشت پنجره حاجی مشغول خداحفظی با فرماندهی پایگاه بود که ناگهان در سمت یحیی باز شد و مجید با پیشانی بند «یا حسین(ع) کنار دست یحیی نشست؛ درست همان جایی که توی نیمکت کلاس می‌نشست.



دیدم که روز دیگر در آشپزخانه بمالاموت خود را بگیرد و  
آن را بسازد. این روش همانند روشی است که در میان افراد  
بزرگ داشتند. راهی شکسته  
لکن هر چند پیش از این کار مادره بود و با این عالم  
آن را بسازد. بجهه نای تدارکات هم خبر از عملیات در میان  
آن آنها را هم بسازد.

## فصل نهم



پسندیده بود که همچنان که از آن می‌گفتند، این دل نارجیه را می‌داند  
که این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.  
و این دل از دلیلی نیست بلکه از دلیلی است که این دل را تلقین نمایند.

حاجی به محض رسیدن به اهواز، یحیی را به قسمت تدارکات پرداز و یحیی  
بعد از چهل و پنج روز کار در آشپزخانه، بالاخره موفق شد از آن جا برود و به  
خط مقدم بیاید. اما همه جا سوت و کور بود و تنها گهگاهی صدای خمپاره‌ای  
سکوت دشت را می‌شکست.

او فکر می‌کرد باز هم سر او بی‌کلاه مانده است و این جا هم دست کمی از  
آشپزخانه ندارد. بچه‌های تدارکات هم خبر از عملیات در محورهای دیگر و به  
خصوص شمال آبادان می‌دادند.

یحیی از دلتگی و بیکاری کلافه شده بود و دلش می‌خواست به سنگر  
مجاور برود و با بچه‌های آن جا در دل کند که ناخودآگاه چشم‌ش به قرآن کوچکی  
افتاد که شب قبل روحانی جوانی به هر کدام از آن‌ها هدیه داده بود.

او چون عربی آن را نمی توانست درست بخواند، به سراغ ترجمه‌ی فارسی آن رفت و چشم‌هایش را تنگ کرد تا خط‌ریز فارسی را ببیند. بعد هم به در سنگر تکیه داد و خودش را در عظمت کلام خدا رها کرد.

توی عالم خودش بود که دید پرنده‌ای کوچک‌تر از گنجشک آمد و یکی، دو متري آن ورتر نشست. یحیی نفسش را در سینه حبس کرد و مثل مجسمه به پرنده خیره شد. پرنده همان طور که با دمش بازی می‌کرد، نزدیک‌تر آمد و او آرام دستش را جلو برد تا او را بگیرد.

پرنده پرواز کرد و با کمی فاصله، دوباره نشست. یحیی آرام و همان‌طور که نشسته بود، به صورت پا مرغی رفت پیش پرنده. او باور نمی‌کرد که پرنده‌ای این اندازه رشت باشد. انگار افتاده بود توی مرداب و خودش را تمیز نکرده بود. یاد شانه به سر و طوطی‌ها افتاد؛ بعد هم یاد یک عالم پرنده‌ی بدخت که او آن‌ها را شکار کرده بود.

یک لحظه خواست برگرد و دیگر کاری به پرنده نداشته باشد، که پشیمان شد و پیش خودش گفت: «من که نمی‌خواهم اذیت‌ش کنم، فقط می‌گویم شاید تشنه و گرسنه است و به من پناه آورده.»

یحیی سپس بلند شد، مقداری نان خشک برداشت و باز هم به دنبال پرنده‌ی کوچولوی عجیب و غریب راه افتاد و حسابی از سنگر دور شد.

فرمانده‌ی دسته از دور او را دید که سنگرش را خالی کرده است و دارد به سمت عراقی‌ها می‌رود. می‌خواست او را صدا بزند که یکباره صدای سوت خمپاره‌ای آن‌ها را به زمین دوخت.

چند لحظه بعد انفجار مهیبی سنگر یحیی را به هوا فرستاد و فرمانده‌ی دسته را مات و مبهوت کرد.

– چه شانسی آوردی داداش! اصلاً از کجا می‌دونستی که قراره خمپاره بزنن این‌جا... واقعاً معركه بود جوون... معركه.

یحیی همان‌طور که قرآن جیبی توی دستش بود، بلند شد و با چشم‌هایش به دنبال پرنده گشت.

- چیزیت که نشده برادر؟! مگه چیزی گم کردی؟

- شما یه پرندۀ کوچولو رو این طرفاندیدی؟

- پرندۀ توی این بیابون چکار می کنه داداش من. می گم تو علم غیب داشتی  
که همین لحظه از اون جهنّم فرار کنی؟

یحیی به همراه فرماندهی دسته به سنگر آمد. گودالی به عمق یک متر در  
جای خالی سنگ درست شده بود. اشک توی چشم‌های یحیی حلقه زده بود و  
نمی‌توانست باور کند که پرندۀ ای جان او را نجات داده است.

همه‌ی وسایل او و سه نفر از هم سنگرانش در آتش خمپاره، خاکستر شده  
بود و دیگر هیچ اثری از آن‌ها نبود. یحیی بیشتر نگران نامه‌ی ریحان بود که  
تازه رسیده بود و یک بار بیشتر آن را نخوانده بود.

ریحان توی نامه نوشته بود که مادر هر شب برایش دعا می‌کند و پدر هم  
گاهی به طوطی‌ها سر می‌زند و برایشان آب و دانه می‌گذارد. او از طوطی‌ها،  
کبوترهای موسی حسن‌پور، درختان باغچه و آخر سر هم از دبیرستان برایش  
نوشته بود و گفته بود که از طرف دبیرستان نامه داده‌اند که قبول شده است و  
باید هر چه سریع‌تر برای ثبت نام به شیراز برود.

یحیی فکر می‌کرد جواب نامه‌ی ریحان هم از بین رفته ولی خیلی زود متوجه  
شد که جیب‌ش قلمبه شده و نامه در جیب پیراهنش جاخوش کرده است. نامه را  
بیرون آورد و دوباره خواند. دودل شد که ماجرا امروز را هم بنویسد یانه، که  
دید نامه اصلاً جای خالی ندارد و خوب هم نیست این‌ها را توی نامه بنویسد؛  
دلواپس می‌شوند.

نرسیده به سنگر مجاور، بچه‌ها او را دوره کردند و همان طور که یکریز  
صلوات می‌فرستادند، از او خواستند که برایشان ماجرا را تعریف کند و بگوید  
که چگونه پرندۀ ای جان او را نجات داده است؟

آن پرندۀ کوچولو و گلی که یحیی تا آخر عمر، اسمش را هم نفهمید،  
روحیه‌ی او را از این رو به آن رو کرد. او که مصمم شده بود به شیراز برود،  
ثبت نام کند و دوباره باز گردد، به کلی تصمیمش عوض شد و تقاضای

مرخصی اش را پاره کرد.

انگار آن پرندگان کوچک دست او را گرفته بود و یک مرحله‌ی دیگر او را به پیش برده بود؛ یک جاده نزدیک‌تر به نور. دیگر از شیطنت‌های گاه و بیگانه او خبری نبود و شور عجیبی برای عبادت در خود پیدا کرده بود.

بیست روز بعد او به همراه دیگر هم رزمانش به مقر بازگشت تا احیاناً پس از تقسیم به جبهه‌ی دیگری بروند. خستگی از سر و کول بسیجی‌ها بالا می‌رفت و یحیی در تکان‌های ایفا<sup>(۱)</sup> به هیچ چیز جز خواب فکر نمی‌کرد. او امروز شهردار<sup>(۲)</sup> بود و از صبح علی الطلعون تا غروب به امور بچه‌های سنگر رسیدگی کرده، و تا حالا پلک روی هم نگذاشته بود.

هیچ کس باور نمی‌کرد که یحیی به این خوبی از پس کارهای معمول شهردار مثل تهیّه‌ی غذا، شستن ظروف، نظافت چادر و غیره بر بیاید، به همین خاطر، هم خیلی به او کمک می‌کردند و هم مرتب برای سلامتی اش صلوات می‌فرستادند. البته گاهی هم سر به سریش می‌گذاشتند و یکی از آن‌ها که خیلی شیطان بود، می‌گفت: «نه، این غذا که سرد شده؟» و بقیه‌ی بچه‌ها هم می‌زدند زیر خنده.

ایفا توی تاریکی به پیش می‌رفت و سر یحیی در تکان‌های شدید آن به این طرف و آن طرف خم می‌شد.

پدر بزرگ دسته و قتی متوجه شد، جایش را با کنار دستی یحیی عوض کرد و خیلی آرام سر یحیی را روی شانه‌ی خودش گذاشت و او مثل سنگ تامقر خوابید.

فردای آن شب، پادگان مثل سیر و سرکه می‌جوشید و همه‌ی واحدها در حال آماده کردن خودشان بودند.

با تجربه ترها بوی عملیات را حس کرده بودند و شاد و شنگول سر به سر

۱- ایفا: نوعی خودروی نظامی که برای حمل و نقل نیرو از آن استفاده می‌شود.

۲- شهردار: در جبهه‌ها به صورت نوبتی یکی از افراد کارهای روزمره‌ی سنگر را به عهده می‌گرفت که به او شهرار می‌گفتند.

تازه واردہا می گذاشتند و حتی یکی از آن‌ها به یحیی گفت: «فکر کنم عروسی نزدیک باش، شما نمی‌آی؟!» او که روحش از این شوخی خبر نداشت، جلوتر رفت و گفت: «عروسی کی برادر؟ اینجا؟!»

همه زده بودند زیر خنده و یحیی خودش نیز هر وقت به یاد آن خاطره می‌افتد، لب‌خند کم رنگی روی لبس می‌نشست ولی خجالت می‌کشید آن را تعریف کند.

نزدیکی‌های ظهر بلندگوی پادگان همه‌ی نیروهای مستقر را برای تجهیز و سازماندهی به صبحگاه دعوت کرد. دیگر هیچ شک و شببه‌ای برای کسی باقی نمانده بود که امشب، شب عملیات است.

آن روز پس از تحویل تجهیزات و اقامه‌ی نماز و صرف ناهار، یحیی از زور خستگی خودش را در چادری انداخت تا برای چند دقیقه‌ای بخوابد.

تازه داشت چشمش گرم می‌شد که ناگهان گروهی از پرندۀ‌های جورواجور آوار شدند توی خوابش. مثل آن نوجوان کتاب قصه‌ی معلم ادبیات، سرو دوشش پر از پرندۀ شده بود و همگی با هم در گوشش پچ پچ می‌کردند. او هر چه می‌گفت: «یکی یکی حرف بزنید!» کسی به حرفش گوش نمی‌داد. تا این‌که ریحان از پشت درخت‌ها بیرون آمد.

یحیی می‌خواست با زبان اشاره به او بگوید این‌جا کجاست؟! و این همه پرندۀ از کجا آمده؟! که یکباره ریحان مثل بلبل شروع کرد به حرف زدن. قفل زبانش باز شده بود و سخت مشغول خواندن نامه‌ی آخری اش بود که برای یحیی نوشته بود.

«... یحیی جان، اگر جویای حال ما باشید. حال همه‌ی ما خوب است و ملالی نیست جز دوری شما. ما همه خیلی دلمان برایت تنگ شده و گمانم مادر بیشتر. او امروز نذری پخته بود و می‌گفت که خواب بدی دیده است و باید حواس‌را خوب جمع کنی. او می‌گوید از خدا می‌خواهد که هر چه خیر توست،

همان شود. فکر می‌کنم خواب دیده است تو شهید  
می‌شوی! راستی موسی حسن پور و عباس راستگو  
هم برایت نامه نوشته‌اند که من همراه این نامه برایت  
فرستاده‌ام...»

ریحان دور یحیی و پرنده‌ها می‌چرخید و نامه می‌خواند. نامه به شکل  
طومار بود و پایین آن مثل دامن بلندش روی زمین کشیده می‌شد. سر یحیی  
داشت گیج می‌رفت و او هی تند و تندتر دور یحیی می‌گشت و کم کم از او دور  
می‌شد.

یحیی پاهایش سنگین شده بود و نمی‌توانست به ریحان برسد. او آرام آرام  
از یحیی دور و دورتر می‌شد و هوانیز روشن و روشن‌تر... انگار خورشید  
آمده بود پایین و لبه‌ی پشت بام منزلشان نشسته بود. دیگر از پرنده‌ها خبری  
نبود و همه جایک دست سفید و روشن بود.

صدای گلوله‌ی یکی از رزمnde‌ها که داشت اسلحه‌اش را آماده می‌کرد،  
چرت یحیی را پاره کرد و او مات و مبهوت توی رختخواب نشست. قلبش مثل  
قلب گنجشک می‌زد که ناخودآگاه دستش به سوی قرآن جیبی اش رفت و آن را  
گشود.

عطری غریب همه‌ی چادر را پر کرد و آیه‌ی «ولا تحسِّنَ الَّذِينَ قُتْلُوا فِي  
سَبِيلِ اللهِ امواتاً بل احياء عند ربهم يرزقون<sup>(۱)</sup>» پشتیش را لرزاند.  
غروب آن روز، یحیی گوشه‌ی خلوتی را پیدا کرده بود و در حالی که اشک  
شوق در چشمانش بازی می‌کرد، با همه‌ی وجود به آخرین پرتوهای طلایی  
خورشید خیره شده بود.

شب پاییزی خیمه‌ی سرد و سنگینش را بر زمین تحمیل کرده بود و صدای مداوم جیرجیرک‌ها تا ماه می‌رسید. پادگان مثل صحرای محشر شده بود و ماشین‌های زیادی توی تاریکی در حال رفت و آمد بودند.

حال و هوای عجیبی رزمندگان را فرا گرفته بود و هر کس به کاری مشغول بود؛ یکی سرو زلفش را شانه می‌زد، یکی شوختی می‌کرد، یکی عطر می‌زد، یکی دعا می‌خواند، یکی اسلحه اش را روغن می‌زد و پیچی هم چشم دوخته بود به نهادن، نایدا که از ماه و ستاره‌ها و تاریکی بالاتر می‌رفت.

او به فکر ملاقات با خدای خویش افتاده بود و داشت از مادر، پدر، ریحان، عمه هاجر، موسی حسن پور، رحیم و یکی اهلی حلالیت می طلبید.  
در همنین فکرها بود که یکی از بسیجی ها که خط زیبایی هم داشت، به پشت

سرش رفت. یحیی بعد از کمی معطلی گفت: «بنویس... بنویس...» اما چیزی یادش نیامد.

- کجای کاری برادر، نوشتم تمام شد.

- خوب، حالا چه نوشتی؟

- یه چیز خوب که اگه گلوله ها سواد داشته باشن، تا صد سال دیگه هم باید دست خالی برگردی.

یحیی سرش را برگرداند و گوشه‌ی لباسش را بالا آورد، ولی چیزی ندید.

- بابا، این قدر وسواس نداشته باش؛ برای تو که هنوز جوانی و باید برای وطن بجنگی، نوشتم: «ورود تیر و ترکش ممنوع!»

ابرهای سیاه کم کم از گوشه و کنار آسمان بالا آمدند و یکی از آن‌ها گوشه‌ی ماه را پوشاند. پرنده‌ها تازه چشم‌شان به خواب رفته بود، که یحیی به همراه هم رزمانش به سوی خط مقدم حرکت کردند.

بالاخره انتظارها به پایان رسید و عملیات با رمز مقدس «یاحسین(ع)» رأس ساعت ۳۰ دقیقه‌ی بامداد و در منطقه‌ی عمومی سنوسنگرد و بستان آغاز شد.

یحیی به همراه گروهان و به ستون یک، در دل شب به پیش می‌رفتند. سکوت عجیبی دشت را فرا گرفته بود و منورهای گاه گاه دشمن همه را به زمین می‌دوخت.

چیزی به خط مقدم نمانده بود و او تازه رفته بود سراغ این فکر که در این سال‌های کوتاه زندگی چه طور انسانی بوده است؟

آیا تا به حال به درد کسی هم خورده است یا نه؟ آیا کسی را از خود رنجانده است یا نه؟ این محاسبه‌ی سخت گیرانه، هفت روز و هفت شب به درازا کشید، تا این که در شب آخر، نوری آمد و جای آن وسواس‌ها را گرفت.

او گمان می‌کرد به آرامشی رسیده است که هیچ گاه در عمرش، حتی در خواب هم ندیده بود و بعد دید قابی از نور در گوشه‌ی آسمان شب آشکار شد و خودش به همراه سه نفر از دوستانش از آن جا به آسمان رفتند.

هنوز توی خواب و رویا بود که خمپاره‌ای سوت زنان در نزدیکی او فرود

آمد. موج انفجار برای چند لحظه‌ای او را گیج کرد، اما به هر زحمتی بود بلند شد و نشست. صدای زنگی مدام گوشش را پر کرده بود و خونی گرم و سرخ از بازویش به سمت پنجه‌های مردانه اش راه افتاده بود.

بچه‌های امداد بلا فاصله بازویش را باندپیچی کردند و اصرار داشتند که او را به عقب برگردانند. آن‌ها داشتند راه بازگشت را به یحیی نشان می‌دادند، که دوباره خمپاره‌ای آمد و همه چیز را به هم ریخت. آتش دشمن شدیدتر شده بود و فرصت مناسبی برای یحیی فراهم آمده بود تا بتواند خود را از چشم آن‌ها دور کند.

درد آرام آرام توی تن یحیی راه می‌رفت، اما او بی‌توجه به آن، به سمت دشمن حمله می‌کرد. نبرد در پیشانی خط بالا گرفته و در قسمت‌هایی از آن به مبارزه‌ی تن به تن رسیده بود.

پرندۀ‌ها هنوز سرهایشان را توی پال‌هایشان کرده بودند و خواب تخت سلیمان را می‌دیدند که تیری زوزه‌کشان به پیشانی یحیی نشست و او را مسافر بهشت کرد.

مادر یحیی که برای وضو گرفتن بلند شده بود، کاسه‌ی چینی آب از دستش افتاد و هفتاد تکه شد.

صبح آن روز چشم‌های ریحان مثل دو تا کاسه‌ی خون سرخ شده بود و پدر، دل و دماغ کار کردن نداشت. بعد هم به گمان این که چاییده است، از رختخواب بیرون نیامد.

چهارده روز بعد، تازه ریحان آخرین نامه‌اش را پست کرده بود که ماشین لندکروز خاک گرفته‌ای از کوچه‌ی آن‌ها بالا آمد.

موسی حسن پور اوّلین کسی بود که ماشین را دید. کبوتر سفیدی در دست‌های او بود که ناگهان صدای ضجه‌ی مادر یحیی آبادی را زیر و رو کرد. مردم با همه‌ی وجود منتظر اوّلین شهید منطقه بودند. آن‌ها برای هیچ تازه دامادی این همه طاق نصرت و گل تهیّه ندیده بودند. هیچ کس توی خانه‌ها نمانده بود و همه از پیر و جوان برای استقبال به دوراهی آمده بودند.

ساعتی بعد دیگر جای سوزن انداختن نبود و خبر شهادت یحیی، همه‌ی مردم منطقه را به آن جا کشانده بود. و حالا چشم‌های منتظر به سفیدی کوچکی خیره شده بود که با سرعت نزدیک و نزدیک‌تر می‌شد.

مادر یحیی و ریحان بالباس‌های سیاه ایستاده بودند و پدر شهید با ته ریشی که به تازگی بر صورت داشت، گوش‌های روی زمین نشسته بود و از ته دل گریه می‌کرد. او با صدای گرفته‌ای برای یحیی شروع می‌خواند. حزن و اندوه نهایتی نداشت.

آمبولانس نزدیک‌تر که آمد، فوجی از پرنده‌گان جورواجور به آبادی آمدند. ریحان پرنده‌ها را که دید، یاد طوطی‌ها و قولی که به یحیی داده بود افتاد و بعد از مراسم، بلا فاصله آن‌ها را به قبرستان آورد و آزاد کرد.

طوطی‌ها پرواز کردند و جلوی چشمان همگان، از بین آن همه قبر، روی مزار شهید نشستند و شروع به نوک زدن قبر کردند. انگار آن‌ها نیز برای آخرین بار قبر شهید را می‌بوسیدند و با او خدا حافظی می‌کردند.

یحیی به آبادی برگشته بود و حالا در دل خاک، راحت و آسوده خوابیده بود؛ اما با خودش آتشی به همراه آورده بود که همه را بی‌تاب کرده و خواب از چشمان ریوده بود.

از بین تشییع‌کنندگان موسی حسن پور بیشتر از همه ساکت بود و او لین کسی بود که دست راستش را در دل خاک گرم مزار فرو کرد و قسم خورد که اسلحه‌ی به خاک افتاده‌ی یحیی را بردارد.

خیلی‌های دیگر هم بعد از موسی حسن پور بیشتر از همه ساکت بود و او لین پایمال شود. آن روز یحیی کینه‌ها و کدورت‌ها را از دل اهل آبادی شسته بود و همه را به هم پیوند داده بود.

پرنده‌ها هنوز داشتند بالای سر قبر می‌چرخیدند که مردم رفتند تا سلاح بر زمین افتاده‌ی یحیی را بردارند.

## شکارچی پرندگان

حمدہ اکبر پور

(نامه های اندیشه ای اسلامی) پیشگفتار

انتشا، ات نهيد شب از

